

WVJ

vlaams
nationaal
weekblad

DRUKPERSSTRAAT, 20, 1000 BRUSSEL — TEL. 02/217.97 98 — 21e JAAR nr 1 — ZATERDAG 4-1-75 — PRIJS : 14 F

1975: DE VOLKSUNIE TERUG IN DE AANVAL

Het jaar dat achter ons ligt was geen goed jaar. Geen goed jaar voor Vlaanderen, geen goed jaar voor de mensen die in dit land wonen. De oliecrisis bracht plots, als een flits, het bewustzijn hoe kwetsbaar onze economie en onze welvaart zijn, na een periode van optimistisch geloof in onbeperkte vooruitgang. Ondertussen woedt de inflatie, stijgen de prijzen en vermindert de koopkracht van het geld in een nooit gekend tempo. Hand in hand met het spookbeeld der inflatie gaat het spookbeeld van een economische crisis en van stijgende werkloosheid. Vooral in Vlaanderen, waar de Vlaamse economie erg kwetsbaar blijkt te zijn en conjunctuurgevoelig. Wij leven thans in een gevaarlijke periode, in het bewustzijn dat onze welvaart bedreigd is. Bedreigd op korte termijn, maar ook op langere termijn omdat voor het eerst de bevolkingsaan-groei in Vlaanderen gedaald is beneden een verontrustend laag peil.

Meer dan ooit mist de Vlaamse gemeenschap zelfbestuur om ten aanzien van deze gevaren een eigen Vlaamse politiek te kunnen voeren, om zelf oplossingen te kunnen zoeken voor onze problemen. Deze problemen vergen ook een psychologische aanpak die wij niet kunnen verwachten van een Belgische, unitaire regering. De huidige regering is niet bij machte of mist de moed om de politiek te voeren die noodzakelijk is om de inflatie aan banden te leggen en de crisis te voorkomen. Het is de regering zelf die in grote mate verantwoordelijk moet gesteld worden voor de inflatie door de ongebreidelde en nooit gekende stijging van de staatsuitgaven, van de belastingen, van de prijzen der overheidsdiensten. Dat het anders kan, bewijzen Duitsland en Nederland. Weldra zal onze uitvoer bedreigd worden door de snel stijgende kostprijzen en komen wij voor goed in een crisis die niet conjunctureel zal zijn.

Deze regering, die de overheidsfinancien in een impasse voert waar niemand een uitweg voor ziet, zegende ons daarenboven met een slechte « voorlopige » gewestvorming, waardoor de echte gewestvorming opnieuw op de lange baan geschoven werd. Het is voornamelijk de CVP die politiek verantwoordelijk is voor de overzichtelijke warboel van nieuwe, in de grond nutteloze en onefficiënte instellingen, die niemand voldoen en waardoor het raderwerk van de staat alleen maar ingewikkelder en duurder gemaakt wordt. Dit alles in een poging om door schijntoegevingen het federalisme de wind uit de zeilen te nemen.

Wij hebben dit niet gewild en het is onze taak het duidelijk te maken aan de Vlaamse openbare mening dat dit geknoei niet mag verward worden met de fundamentele staatsvorming die de Volksunie wil en nastreeft. Wij moeten afstand nemen van schijnoplossingen en halfslachtige maatregelen, om in alle duidelijkheid en klaarheid hiertegenover te plaatsen en te propageren onze oplossing : het volwaardig en konsekvent federalisme dat aan Vlaanderen, aan de Vlaamse gemeenschap daadwerkelijk zelfbestuur moet verzekeren.

Het nieuwe jaar moet voor ons een jaar worden van Vlaamse strijdbaarheid.

Van de huidige regering is op Vlaams gebied niets meer te verwachten of te verhoppen. In het regeringsprogramma wordt voor geen enkele Vlaamse eis een oplossing beloofd. Geen enkele regeringsverklaring der jongste jaren is zo mager, zo inhoudloos geweest t.a.v. de Vlaamse eisen als de regeringsverklaring van de regering Tindemans. Geen enkele van de te Halle in een Vlaams minimumprogramma geformuleerde eisen, die gezegd door alle Vlaamse partijen onderschreven worden, krijgt een positief antwoord in het regeringsprogramma.

Is men zich in Vlaanderen er van bewust dat elke poging om deze eisen te verwezenlijken zal botsen op het verzet van de regering Tindemans ? Waarop wachten de inrichters van de betoging van Halle, die een mandaat

gekregen hebben van de tienduizende Vlaamse betogers en van honderdduizenden in het Vlaamse land die ongetwijfeld het minimumprogramma goedkeuren, om een onderhoud te vragen aan de eerste-minister ? Of werd hun dit onderhoud geweigerd ? Is het niet van essentieel belang te weten wat het standpunt van de regering is ten aanzien van het Vlaams minimumprogramma ? Zal de regering het parlement vrij laten in zake punten, zoals de splitsing van het kiesarrondissement Brussel, die niet in het regeringsprogramma voorkomen of betekent dit dat de regering er zich zal tegen verzetten ? Wij wensen hierover klare taal en geen onderduimse tegenwerking in een gewilde dubbelzinnigheid.

Naar aanleiding van Kerstmis werd in Vlaanderen de amnestie-eis opnieuw met klem gesteld. Tevergeefs. Het is de haat tegen ons, Vlamingen, die de Walen en de Franstalige Brusselaars verenigt in hun halsstarrig verzet tegen amnestie.

In het unitaire België krijgen wij geen amnestie. Ook niet dertig jaar na de oorlog. Het weze een les en een aansporing om onze strijd tegen dit unitaire België krachtadig voort te zetten. Mijn nieuwjaarsboodschap voor 1975 kan in de gegeven omstandigheden geen andere zijn dan een oproep tot allen die in onze rangen staan om met Vlaamse verbeterheid, Vlaamse koppigheid de strijd voort te zetten. De Volksunie terug in de aanval ! Dit weze het parool voor het komend jaar !

F. Van der Elst
Algemeen Voorzitter van de VU.

DE VU ZET ER HET MES IN

Het senaatsdebat over de rijks-middelenbegroting 1975 stond op een bedroevend laag peil en was zeker geen referentie voor onze parlementaire instellingen. Dit werd bijna eensgezind in de pers vastgesteld. De politieke editorialisten — o.w. Manu Ruys — waren het echter ook roerend eens om de tussenkomsten van de senatoren Vlerick en F. Vander Elst een uitzondering op de « regel van middelmatigheid » te noemen en beide tussenkomsten als een krachtige poging te evalueren, om het debat op een hoger peil te trekken. Onze algemene voorzitter was overigens niet mals voor de regering en zette kordaat het ont-leedmes in wat hij « een schijn-operatie » noemde, die het aan-

zien van het parlement niet ten goede komt. Hij kwam onmiddellijk met een konstruktief voorstel voor de dag : waarom is het niet mogelijk dat de commissie van Financiën, niet alleen de regering zou horen in haar toelichting tot de rijksbegroting, maar ook de gouverneur van de Nationale Bank, de vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, van de vakbonden en ook het planburo ? Dan zou de commissie ten minste op een brede informatie kunnen steunen. Senator Vander Elst toonde dan de zwakke punten in deze jil-begroting aan : het inflatoir karakter (stijging met 25 % der staatsuitgaven, kunstmatige verhoging van de uitgaven door overheveling van 18 miljard van 1976 naar

1975, en ten slotte de willekeurige besnoeiingen door het habbijkomitee voor een bedrag van 30 miljard, op kredieten die nochtans door de administratie noodzakelijk worden geacht). Het te verwachten deficit zal waarschijnlijk meer dan 20 miljard bedragen. De regering heeft geen rekening gehouden met de delging van de openbare schuld (33 miljard) waarmee vroeger wel rekening werd gehouden. Na een bondige ontleding van het verschijnsel inflatie noemde spreker de « aanpak » door de regering ontoereikend en onsamenhangend : « De regering zal nog meer dan vroeger geneigd zijn om maatregelen tegen de werkloosheid te nemen waardoor de inflatie opnieuw wordt bevorderd.

Het bestrijden van de inflatie kan werkloosheid veroorzaken, doch de voortdurende inflatie zal uitmonden in een structurele werkloosheid. Onze belangrijkste handelspartners, West-Duitsland en Nederland hebben de inflatie beter aangepakt ». Na er op gewezen te hebben dat de huidige inflatie niet van het klassieke type is (geen verbreking van het evenwicht tussen vraag en aanbod, doch prijsstijgingen als gevolg van werkelijke stijging van de produktiekosten) verwees senator Vander Elst naar het VU-programma ter bestrijding van de inflatie, dat een geheel van maatregelen inhoudt (en dat door het gezaghebbend weekblad « De Nieuwe » het enige ernstig anti-inflatieplan werd genoemd, nvdr).

Onze voorzitter liet evenmin na, de zgn. programmawet, waartoe de regering thans haar toevlucht neemt, als anti-demokratisch af te wijzen. In deze wet worden een hele reeks maatregelen aangekondigd, ze werd slechts door een commissie onderzocht, de rest van het parlement wordt in onwetendheid gelaten. Het is niet denkbeeldig dat dit uitzonderlijk procédé straks een slechte gewoonte wordt. Zo kwam dhr. Vander Elst er toe te spreken over de hervorming van het senaatsreglement. De plenaire vergadering werd gedevalueerd tot een stemmachine, de vaste afdelingen werken eerder het absentisme in de handen dan dat ze deze kwaal bestrijden. Het aanzien van het parlement wordt eveneens geschaad door de reeks schandalen omdat de indruk ontstaat, dat het parlement zijn kontroletoek niet waarneemt.

Het gaat ook niet op de pers van neo-rexisme te beschuldigen wanneer ze misbruiken en schandalen aan het licht brengt. Het rexisme ontstond juist omdat de parlementaire democratie tot verval was geraakt. Daarom is het te hopen dat de gemengde commissie voor de RTT haar taak naar behoren zal kunnen vervullen. Senator vander Elst besloot zijn rekvisitoir met de vaststelling, dat de regering inzake inflatiebestrijding het voorbeeld van spaarzaamheid had moeten geven. « Door een begroting in te dienen die vergeleken met vorig jaar 25 t.h. hoger ligt slaat de Staat een triestig rekord en geeft hij het voorbeeld hoe het net niet moet ! ».

AMNESTIE...

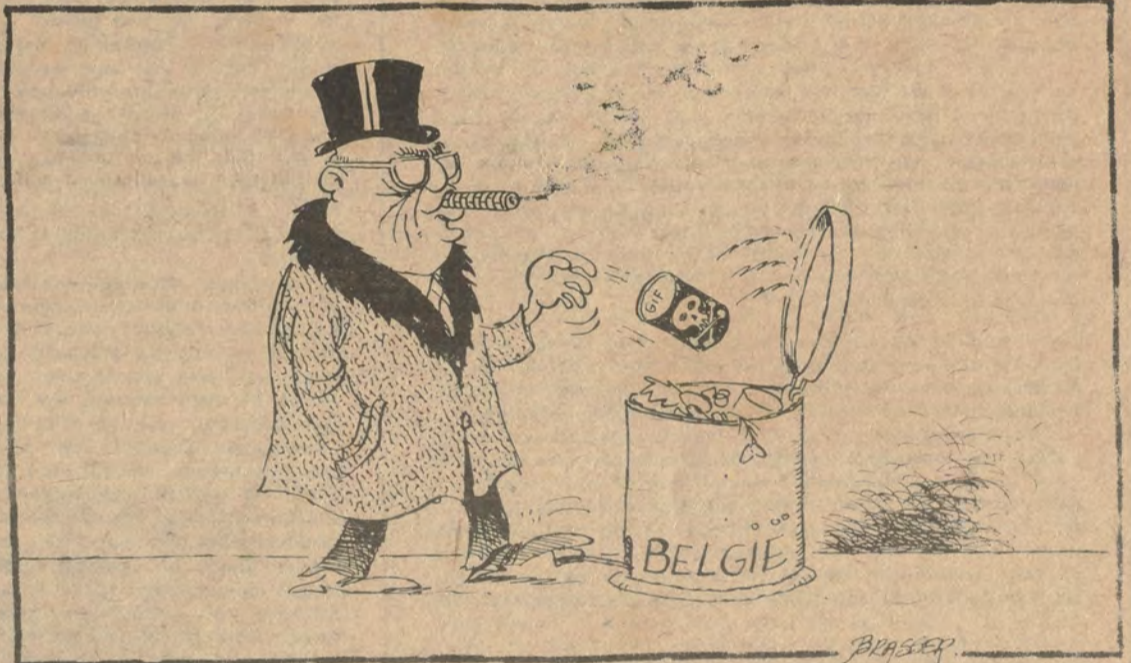
Kerstmis 1974 is voorbijgegaan, zonder dat van officiële zijde ook maar een woord werd gerept over amnestie. Er wordt nochtans met steeds groter aandring gepleit voor algemene maatregelen (zie het artikel van Wim Jorissen in ons vorig nummer) omdat het stil-aan tot iedereen doordringt dat met de individuele aanpak de nasleep van de oorlog lang niet is opgeruimd.

Er werd dus in Vlaanderen met de kerstdagen opnieuw voor amnestie geijverd. Wij geven het niet op, amnestie moet er komen. De Volksunie heeft op het parlementaire vlak al heel wat initiatieven genomen, om tot een afkondiging van amnestie te komen. Mogen we er ook aan herinneren dat eveneens te Steenokkerzeel de VU-onderhandelaars het verlenen van amnestie in hun voorstellen verwerkten (wat tot een huikoor van tipisch Belgische allooi aanleiding gaf en jammer genoeg ook van Waalse zijde onbegrip liet blijken). Hoeveel keren hebben de VU-parlementsfrakties geen wetsvoorstellen tot amnestie ingediend, waarvan de jongste versie door de franstaligen met behulp van hun « Vlaamse » sleepdragers niet eens in overweging werd genomen ? Nu is er een nieuw wetsvoorstel « tot het verlenen van amnestie voor misdrijven tegen de uitwendige veiligheid van de staat » ingediend door de VU-kamerleden André De Beul, Joos Somers, Nelly Maes, Jaak Vandemeulebroucke en Paul Van Grembergen. Dezelfde kamerleden hebben een tweede wetsvoorstel ingediend « tot het oprichten van een staatskom-

missie belast met het onderzoek van de te nemen maatregelen tot opruiming van de a-sociale gevolgen van de repressie en de epuratie ». Donderdag 19 december was een interpellatie door VU-kamerlid Joos Somers voorzien, gericht tot de eerste-minister over « het uitblijven na 30 jaar van een aantal maatregelen die de a-sociale gevolgen van de repressie en epuratie kunnen wegnemen ». De interpellatie werd naar begin januari 1975 verschoven omdat premier Tindemans niet aanwezig kon zijn! Het is inderdaad na kerstmis gemakkelijker een amnestie-verzoek af te wijzen dan ervoor... Hoeveel vragen hebben de VU-senatoren en kamerleden al niet gesteld over dit in ons land na zovele jaren nog steeds stekelig onderwerp ? We zijn er de tel bij kwijt geraakt, doch één ding staat vast, dat nl. uit de antwoorden van de ministers overduidelijk blijkt, dat de individuele benadering van het probleem niet verhindert dat nog zeer talrijke mensen (niet alleen rechtstreeks getroffen doch ook nabestaanden en erfgenamen) gebukt gaan onder de zware sociale en financiële gevolgen van de veroordelingen (zelfs na eerherstel !). Zopas werd nog door VLAM (Vlaamse Amnestimilitanten) een petitie aan minister Vanderpoorten overhandigd. Soortgelijke petitie werden vroeger reeds aan kardinaal Suenens, bisschop Van Peteghem, Amnesty International, de diverse ministers van Justitie, het Hof, enz. overgemaakt. De Belgische bisschoppen hebben trouwens — op verzoek — verduidelijkt dat het jaar van verzoening

ook de wenselijkheid van amnestieverlening insluit. Vorige zaterdag manifesteerden 30 KVHV-studenten in het centrum van Antwerpen spontaan voor amnestie met slogans als « Dertig jaar haat is meer dan genoeg ! Onmiddellijke, onvoorwaardelijke, algemene, politieke amnestie ! ». Deze manifestatie van jonge mensen, « die het niet hebben meegemaakt » is maar een greep uit de vele amnestie-manifestaties die regelmatig in Vlaanderen doorgaan (cfr. de affiche- en pamflettenactie van VU-Brussel-Halle-Vilvoorde, de actie Verbist, de amnestie-voettochten, enz.). En om te besluiten met een terugkeer naar het parlement : van het debat over het nieuw tuchtreglement in het leger maakte VU-senator Bob Maes gebruik om voor een serener benadering van de

amnestie-kwestie te pleiten : « Ik hoop nu echter maar dat met de evidentie van al hetgeen ik hier zopas heb uiteengezet, ook zal rekening gehouden worden, wanneer in deze vergadering nog eens moet gestemd worden over een inoverwegingnemen van een amnestievoorstel, men wat meer rekening zal houden met het oude bijbelse gezegde « Wie zonder zonde is, werpe de eerste steen ». Dit werd in de Senaat in een beklemmende stilte beluisterd. Deze maand nog zullen we weten of de boodschap van liefde en verzoening uit het Evangelie, of het humanistisch ideaal in de Wet, straat in staat is wettelijk te dekreteren wat reeds sinds lang door de meerderheid van het Vlaamse volk werd toegestaan en wat in een Vlaamse staat al lang een feit zou zijn : amnestie !

BUITENLANDS KOMMENTAAR

1974 is wat het Midden-Oosten betreft het jaar geweest van Henry Kissinger, maar 1975 is onmiskenbaar begonnen onder de hoge bescherming van Leonid Brezjnev. Toch is het vandaag nog te vroeg voor een duurzaam antwoord op de vraag of 1975 het zal beleven dat de Sovjets alle stellingen heroveren waaruit ze in 1974 door de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken werden verdreven in een « diplomatieke zuiveringsoperatie » die eigenlijk al onmiddellijk na de verzoendagoorlog begon en pas na de Arabische reis van Watergate-Nixon in juni jl. eindigde. Nadat ze in 1972 door Sadat waren uitgewezen hebben de Sovjets hun « terugkeer » naar Egypte geduldig en zorgvuldig voorbereid. Moskou begon erg bescheiden aan zijn Arabisch come-back. Pas nadat Kissinger zijn fameus disengagement (Golan en Sinai) had doorgedrukt begon Moskou

de opgelopen schade te beperken. Het was dan ook aanwezig bij de ondertekening van het akkoord tussen Syrië en Israël. Maar al gauw werden alle betrokkenen brutaal gekonfronteerd met een nieuwe diplomatieke opstopping : Israël weigerde met de Palestijnen en hun PLO te onderhandelen, waardoor de kansen op een nieuw akkoord tussen Israël en Egypte gevaarlijk gingen verschrompelen. Er rezen al meteen spekulaties over een vijfde Israëlisch-Arabisch oorlog. En precies op zo'n moment zag Egypte zich afgesneden van Russische wapenleveranciers. Voortaan wijdde de SU al haar zorgen aan Syrië dat onder de wapens bedolven, terwijl het zonnige land van de Nijl in de spreekwoordelijke kou bleef staan. Ook het Palestijns verzet kreeg via Syrië en Algerije zijn deel in de Russische inbreng. M.a.w. in plaats van Egypte rechtstreeks aan te vallen hebben de Sovjets het land

ahw politiek omsingeld. Hierdoor stonden ze ook zo sterk toen Sadat weer eens op toenadering kwam aandringen. De pientere Egyptische president besefte trouwens al gauw dat de « Amerikaanse kaart » voor Egypte allicht niet te lonend en bovendien bijzonder gevaarlijk zou zijn — weshalve hij prompt naar de Russische schaaftal terugkeerde. Later is de ambivalente Sadat weer zijn vrijheid van handelen gaan opeisen. Waarschijnlijk wilde hij zijn Amerikaanse troefkaart niet compleet kwijtspelen en hij had ook wel een tikje ontzag overgehouden voor steenrijke maar... anti-kommunistische Feisal van Saoedi-Arabië. Van die inherente dubbelzinnigheid uit (die niet alleen geldt voor Sadat, maar ook voor Kissinger en Brezjnev...) moet de recente Moskou-reis van de Egyptische ministers (Fahmi van Buitenlandse Zaken en Gamassi van Defensie) worden gezien. Van diezelfde ondoorzichtigheid uit moeten wij ook de nieuwe verwickelingen in de Egyptisch-Russische betrekkingen benadere, verwickelingen die maandag jl. ruchtbaar werden toen bleek dat het tegen 15 januari geplande bezoek van

Brezjnev aan Kairo niet zou doorgaan. Moskou zou Kairo o.m. verweten hebben dat het via Kissinger met Israël blijft onderhandelen terwijl Moskou op het standpunt staat dat verdere onderhandelingen moeten plaats hebben in het raam van een conferentie over het Midden-Oosten te Genève. Blijkbaar was Moskou ook erg geschokt door de weigering van Kairo om samen met nieuwe wapens ook militaire Sovjetadviseurs aan het Suez-kanaal te aanvaarden. Hebben de Egyptenaren de Sovjetvoorstellen afgewezen omdat ze « een gevaarlijke onderneming » niet van voren af aan willen herbeginnen ? Een andere vraag is nu of Kissinger weer een beurt krijgt om Israël tot nieuwe toegevingen te « bewegen », niet zozeer tegenover Egypte maar ook tegenover een gebeurlijke dialoog met de Palestijnen en hun PLO. In de Amerikaans-Russische wedloop naar invloed in het Midden-Oosten — een soort wedijver in de medeplichtigheid — zullen de eerstvolgende weken beslist belangrijk en... niet ongevaarlijk zijn.

A. VAN DUYN

WIJ IN NEDERLAND

(jeeveedee) Om met de kabaretier Wim Kan te spreken : 1975 wordt me 't jaartje wel ! En dat slaat dan niet op het hele skala van problemen waarvoor Nederland zo goed als andere landen zich geplaatst ziet : inflatie, werkloosheid, energieproblemen, enz. maar ditmaal op de bijzondere betekenis die het nieuwe jaar zou moeten hebben. Op hoog bevel van de Verenigde Naties zal 1975 immers het jaar van de Vrouw zijn, de « Europeanen » gaan er het Monumentenjaar van maken, in Rome wordt het een Heilig Jaar en in Amsterdam willen ze 365 dagen lang het zevenhonderdjarig bestaan van de stad vieren. De vraag is of zo'n symbolisch- of herdenkingsjaar ook in de werkelijkheid wat betekent. Er zijn al vaker van die bijzondere jaren geweest, maar men kan er aan twifelen of ze iets hebben uitgehaald.

WAT MAKEN WIJ VAN HET JAAR VAN DE VROUW ?

In Nederland is met name het Jaar van de Vrouw al bij voorbaat tot discussiepunt geworden. Moet zo'n jaar een langgerekte Moederdag worden met elke morgen een kopje thee voor moeder op bed en een reeks geschenken ? Of moeten de vrouwen (en de mannen !) beter geïnformeerd worden over de diskriminatoire toestanden die nog altijd heersen ? Zullen de vrouwen tot actie komen om te trachten de wetgevers zodanig te beïnvloeden dat allerlei achterstanden worden weggewerkt ?

Daarover is men het helemaal niet eens. Geen wonder dat dan ook al enige tijd een twistpunt gemaakt is van het overheidsbedrag dat voor het Jaar van de Vrouw werd uitgetrokken : twee miljoen gulden oftewel een kleine 28 miljoen frankon. De helft van deze som zal namelijk besteed moeten worden aan de « Emancipade », een grootscheepse manifestatie van drie weken in de Jaarbeurshallen te Utrecht, en er zijn nogal wat vrouwen en vrouwenorganisaties die het met deze « verspillings » niet eens zijn. Ze verwachten dat het een heel brave bedoening zal worden, een soort dure expositie met hooggestemde toespraken en zo, een gebeuren dat te weinig zal aansluiten bij de concrete problematiek waarmee nog zoveel vrouwen te worstelen hebben. Gaat het die kant inderdaad op ?

Een vrouw die wel wat meer vertrouwen heeft in die « Emancipade » (die eind mei begint) is echtgenote Liesbeth van de Nederlandse eerste minister Joop den Uyl. Wat nu volgt, vertelde ze aan het weekblad «De Groene Amsterdammer» : « Zo'n manifestatie zal allerlei mensen aanspreken die je anders niet makkelijk bereikt. Het is niet de bedoeling dat ze er alleen een handwerktentoonstelling of een gymnastiekdemonstratie aan zullen treffen, het is de bedoeling dat ze er informatie krijgen. Het gaat er in Utrecht om een grote groep vrouwen die niet georganiseerd zijn, te bereiken, vrouwen waarbij je niet met boeken en serieuze televisieprogramma's moet aankomen omdat ze die vervelend vinden ».

De actieve vrouwen uit de partij van het echtpaar Den Uyl (Partij van de Arbeid) gaan op de manifestatie in Utrecht samen met andere politieke vrouwenverenigingen een soort politieke markt organiseren, en ze starten al in de eerste week van het nieuwe jaar met een serie studiedagen die de « Emancipade » een serieuze omlijsting moeten geven. Dat klinkt dus allemaal nogal positief. Zoals gezegd denken andere vrouwen er wel anders over. Er is enerzijds de groep die vindt dat de vrouw in Nederland het buitengewoon goed heeft en die inderdaad in het Jaar van de Vrouw een doorlopende Moederdag ziet. Maar daar tegenover staan de vrouwen die de emancipatie nog lang niet voltooid achten en in 1975 alles willen doen om het bewustzijn omtrent achterstand en diskriminatie te versterken. Dat dit nodig is, tonen een paar cijfers aan : van de werkende mannen in het land trekt 1 procent het minimumloon, dat is dus het wettelijk vastgestelde laagste loon dat aan een werkgever mag worden uitbetaald. Bij de werkende vrouwen moet liefst 13 procent het met deze schamele beloning stellen. De Nederlandse kamer van volksvertegenwoordigers (Tweede Kamer) bestaat voor 90 procent uit mannen, het professorenkorps van universiteiten en hogescholen zelfs voor 98 procent !

Werk genoeg dus aan de winkel, en een flink deel van dat werk zou in het Jaar van de Vrouw verzet kunnen worden. Maar dan moet de Utrechtse « Emancipade » en wat er verder in het jaar georganiseerd gaat worden, heel wat meer zijn dan een glanzende gebeurtenis waarbij de Nederlandse vrouw op een voetstuk wordt geplaatst. Het nieuwe jaar is ook wel het jaar van het Monument, maar we kunnen die dingen toch maar beter uit elkaar houden. Want bij een monument gaat het om het verleden, terwijl het bij de vrouw, uw vrouw, mijn vrouw, alle vrouwen, heel nadrukkelijk om de toekomst gaat. Zullen we toch maar zeggen : leve 1975, het Jaar van de Vrouw ?

Van Kerstdagmiddag tot Nieuwjaar hielden jonge mensen van Pax Christi-Vlaanderen, Universitaire Parochies, Oxfam-Wereldwinkels, KAJ, SEIN, KSA en VKSJ een hongerstaking in het Pius X kerkje te Desselbergen bij Gent. Hun motivering : « rond Kerstdag en de eindejaarsfeesten komen heel wat mensen tot bezinning. Het verlangen naar een vredevol samenleven wordt even wakker. Zelfs de regering en hooggeplaatste personen spreken van vrede. Maar kan er wel van vrede sprake zijn, op een moment dat de Belgische regering van plan is om 30 miljard frank uit te geven voor nieuwe gevechtsvliegtuigen, en tevens onverschillig blijft tegenover het voedselprobleem en miljoenen met hongersnood bedreigde mensen.

VDB OP DE VINGERS GETIKT

Pas nu is bekend geraakt dat het Rekenhof (optredend als controleorgaan van het parlement) einde februari defensie-minister Vanden Boeynants op de vingers heeft getikt « omdat hij door middel van intentiebrieven kontracten afsloot zonder dat de daarvoor vereiste kredieten waren ingeschreven ». Het Rekenhof zou er de minister attent op gemaakt hebben dat deze zgn. intentiebrieven volwaardige overeenkomsten zijn ! De minister antwoordde op 10 april dat hij nota van de opmerking had genomen.

Nu is er over die intentiebrieven — n.b. mede-ondertekend door de toenmalige ministers van Economische en van Buitenlandse Zaken — al heel wat te doen geweest. Er werd betoogd, dat Van den Boeynants aan de vliegtuigkonstrukteur Dassault een brief had geschreven, waarin een intentie (of wellicht een voorkeur) met betrekking tot de jongste Mirage-modellen tot uiting zou gekomen zijn. De minister heeft steeds volgehouden, dat er van voorkeur of verbintenis geen sprake was. Nu blijkt een intentiebrieven toch een « volwaardige overeenkomst » te zijn. Hoe hebben we het nu ? Stellig zal na de eindejaarsvakantie in het parlement nadere uitleg gevraagd worden aan de minister. Het gaat ten slotte om een bedrag van 30 miljard !

FN FLOREERT

De nationale (sic) wapenfabriek FN doet goede zaken, ook al doen ondervraagde ministers over de wapenleveranties vanuit België aan landen in oorlog, alsof hun neus bloedt. Te Harzé zal FN een modelwerkplaats bouwen voor de fabricage van onderdelen voor jacht- en defensiewapens. Het project voorziet een investering van 80 miljoen BF en werkgelegenheid voor 400 personen. In de FN-fabriek te Herstal zelf worden de fabriekshallen van de wapensmederij in versneld tempo gemoderniseerd.

Desondanks meent FN op een staatsgeschenk van 45 miljoen te kunnen rekenen ter bekostiging van een « studie » die nu al zegge en schrijve vijf jaren duurt. En waarvan het einde nog steeds niet in zicht is...

LAUREAAT

Tijdens een kollokwium van de Nederlandse Kultuurcommissie te Brussel werd aan de Zwemklub « Flipper » van de Bond der Jonge en Grote Gezinnen, Gewest Brussel, de jaarlijkse sportprijs overhandigd. In de motivering lezen we o.m. « omwille van het instandhouden op zeer hoog kwantitatief peil, wat de Vlaamse aanwezigheid in de Brusselse sportinfrastructuur bevordert ». Goed zo, Flipper, alle baten helpen in de strijd van de Vlamingen voor hun erkenning in het Brussels, dat te veel Bruxelles en te weinig Brussel als uithangbord heeft.

SLECHTE SMAAK...

Niet alleen de Fluor-bezoedeling in het Brugse heeft een bittere nasmaak, ook de politieke (?) klucht die er volgens de meeste kranten werd opgevoerd rond de betekening van het koninklijk besluit, waarbij Bayer gemachtigd wordt, opnieuw met de produktie van wal te steken, wijst op een gebrek aan goede smaak. CVP-burgemeester Van Maele en een van zijn schepenen legden tegenstrijdige verklaringen af wat het tijdstip van de betekening betreft. De burgemeester poogde er zich uit te redden door een onbekende

de (bediende ?) ervan te beschuldigen, het bewuste dokument uit het stadhuis ontvreemd te hebben...

...TUSSEN TWEE STOELN

Ongeveer rond dezelfde tijd ontving de procureur des konings een afvaardiging van de bewoners der getroffen wijken, o.w. een dame die door fluor-infectie aan beide benen verlamd zou zijn (zelfde symptomen als bij de getroffen dieren). Een CVP-raadslid, tevens geneesheer en nog een tweede arts woonden het onderhoud bij.

Kennelijk is het CVP-schepenkollege erg verveeld met deze evolutie. De anti-fluor-betoging, en het stijgend verzet van de bevolking — die haar mening over het stadsbestuur dat van laksheid wordt beschuldigd, niet onder stoelen of banken steekt — en de rokambolleske geschiedenis rond het KB verplichten de CVP zich in allerlei bochten te wringen, om maar uit de knoop te geraken. De plaatselijke CVP, die het van de personen-kultus moet hebben, vreest terecht een elektorale weerslag. Maar de reactie van haar mandatarissen is zo onhandig, dat de zaak er voor de CVP hoe langer hoe slechter uitziet.

TAK-BETOGING TE SCHAARBEEK OP ZONDAG 9 FEBRUARI 1975

Gewestelijke verzamelplaatsen en Kontaktadressen :
Oostende : station 8.50 uur - Jef De Busschere, Zwaluwenstraat 35 - 059/70.61.16.
Roeselare : station 8.50 uur - Gaston Verraest, Ommegangstraat 4.
Kortrijk : station 9 uur - Herman Roeland, Kloosterstraat 80, Marke - 056/22.07.73.
West-Vlaanderen sluit aan te :
GENT : St Pietersstation, 9.50 u. - Piet De Pauw - 091/21.32.06.
AALST : station, om 10.20 uur - Alex Colen, Bauwensplein 7, Aalst ; 053/70.01.41 ; Rudy De Grom, Broekstraat 49, Welle.
ANTWERPEN : E. en G. Bogaerts, Mechelse stwg 202, Kontich - 031/57.46.93.
ST NIKLAAS : Guido Pauwels, Sportstraat 11, Waasmunster - 052/47.84.16.
MECHELEN : Hugo De Ruyscher, Leegheid 9, Mechelen, of Ludo Segers, St Amandsstwg 6, Bornem, 031/89.15.77.
LIMBURG : Edmond Rubens, Korenstr. 4, Bilzen - 011/41.10.02.
BRABANT : met « man en macht » verzamelen om 11 uur, aan de KVS !
(medegedeeld)

LEUGENAAR NOLS OP ZIJN BEST

Op de laatste kamervergadering van 1974 heeft onze goede propagandist Nols van Schaarbeek nog maar eens het zotteke uitgehangen — « il a pendu le fou dehors », zoals men dat in onvervalst Brussels Frans zegt.

Nadat onze vriend Jef Valkeniers de minister van Binnenlandse Zaken Michel ter verantwoording had geroepen over de anti-Vlaamse praktijken in het Schaarbeekse gemeentehuis, kreeg Nols de reglementaire tien minuten om zijn visie op de zaak uiteen te zetten. Hij ging echter zijn boekje en de hem toegemeten spreektijd dermate te buiten, dat de kamervoorzitter na een half uur en na herhaalde verzoeken om zijn rede te besluiten, geen ander middel meer overbleef om 's mans woordenvloed te stelpen, dan gewoon de geluidsversterking uit te schakelen.

Het hoofdargument van Nols was dat de Vlamingen er in zijn gemeente beter aan toe zijn dan de frankofonen in de randgemeenten; dit is natuurlijk klinkklare onzin, en nergens beter dan hier past het Franse gezegde « comparaison n'est pas raison » (een vergelijking maken betekent nog altijd niet: gelijk hebben). Wie maar een klein beetje gezond verstand heeft, snapt dadelijk dat de vergelijking van Nols mank gaat: inderdaad, de frankofonen die zich in de rand- en aanpalende gemeenten gaan vestigen, komen daar in dit Nederlandséentalig gebied als vreemdelingen, terwijl de Vlamingen te Brussel thuis zijn, in een gebied dat eens oorspronkelijk Vlaams was, en nu officieel tweetalig, dus óók nederlandstalig is. Dat is het verschil van de differentie, zoals men in Vlaanderen zegt. De Schaarbeekse burgemeester kan niet zo verblind zijn, dan dat hij dit niet zou beseffen, maar gelijk alle andere frankofone kopstukken in de hoofdstad liegt hij er opzettelijk op los, wetende dat zijn volgelingen bereid zijn de grootste stomiteiten te slikken, als het maar tegen de Vlamingen is.

Zo ook die leugen van « slechts 7 % Vlamingen te Schaarbeek », waarmee hij de zondag te voren uitpakte tegenover de TAK-mensen. Wanneer de frankofonen steeds weer met die vervalste percentages komen aandraven, dan is dat enkel om de Vlamingen een minderwaardigheidskompleks in te hameren, en om ze in de ogen van de Franstaligen voor een onbeduidende minderheid te doen doorgaan. Maar ook deze LEUGEN is gemakkelijk te ontzenuwen.

Bij de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 1970 behaalden de éentalige Vlaamse lijsten van de Volksunie 2.322 stemmen, de Rode Leeuwen 2.265 stemmen en De Kerpel 2.962 stemmen, te samen dus 7.569 op een totaal van 67.063 geldige stemmen, en dat alléén reeds betekent 11 %. Daaraan moeten nog de vele duizenden Vlaamse stemmen toegevoegd worden die begrepen zijn in de 59.494 stemmen welke zijn uitgebracht op de andere lijsten als daar zijn: die van de katholieken, de socialisten, de liberalen (de Vlaamse liberalen hadden geen eigen lijst), de kommunisten en de lijst Driesen, zonder de Vlamingen mede te rekenen

die verdwaald waren onder de FDF-kiezers (ja, ja, die zijn er ook!) en onder de duizenden ongeldige en blanco stemmen. Indien wij dat alles netjes bijstellen en dan nog rekening houden met de tienduizenden niet-kiezers beneden de 21 jaar, dan zal het wel niemand verbazen wanneer wij vooropstellen dat er te Schaarbeek op zijn minst 30 à 35.000 bewuste Vlamingen moeten wonen, wat heel wat meer is dan de 10.000 die Nols ons toemeet.

Verder wijzen de statistieken van het ministerie van Binnenlandse Zaken ook uit dat jaarlijks meer personen uit het Nederlandstalig dan uit het Franstalig gebied zich te Schaarbeek komen vestigen: minstens 1.500 per jaar! Voor de jongste tien jaar alléén dus al meer dan 15.000. Die kunnen toch allen niet maar zo spoorloos verdwenen zijn. Tenslotte kunnen wij hieraan nog de verheugende vaststelling vastknopen, dat ook te Schaarbeek het zelfbewustzijn van de Vlamingen voortdurend en in versneld tempo toeneemt. Ten bewijze hiervan: bij de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 1970 behaalde de VU te Schaarbeek, zoals reeds hierboven is gezegd, 2.322 stemmen, maar amper één jaar later, bij de verkiezingen voor de agglomeratieraad in november 1971 maakte de VU een sprong vooruit tot 3.959 stemmen, wat een aanwinst van 1.647 stemmen of zo maar 70 % betekent!

Trouwens, wie Schaarbeek enigszins kent, weet heel goed dat in de wijk Helmet, in de buurt van de Helmetse en van de Haachtse steenweg en in de aan Evere en Haren palende straten heel wat meer Nederlands dan Frans wordt gesproken, en dat men ook te Schaarbeek in alle bakkerijen, slagerijen en groenten- en kruidenierswinkels met Nederlands terecht kan, wat overigens het geval is in geheel groot-Brussel. *Ons besluit: wij mogen geen gelegenheid laten voorbijgaan om de kwaadwillige leugens van Nols en andere Brussels frankofone kopstukken aan de kaak te stellen, en de Vlamingen van buiten Brussel een idee te geven van de sfeer waarin de Vlamingen te Brussel moeten leven, in de hoop dat zij wat meer daadwerkelijke belangstelling zouden laten blijken voor de strijders die te Brussel op de frontlijn de dagelijkse voorhoedegevechten leveren.*

M.V.d.B.

In het Schaarbeekse gemeentehuis: VU-parlementsleden in discussie met Nols (15 dec. 1974)

DE "BOND" EN VLAAMS - BRABANT

Tussen de «Bond van Grote en Jonge Gezinnen» en de kleine «Ligue» botert het al lang niet goed. Beide organisaties werkten tot nu toe samen, o.m. ten profijte van de kleine Ligue, die op die manier haar eisen op het politieke vlak kan koppelen aan die van de machtige Bond.

Tussen beiden werd overeengekomen dat elkaars rechtsgebied zou gerespecteerd worden en dat daarbij de gebiedsomschrijving, zoals die door de wet wordt gemaakt, als uitgangspunt zou dienen voor wervingskampanjes.

De Vlamingen hebben dit steeds gerespecteerd, terwijl de Ligue er feestelijk haar voeten aan veegde.

Zo heeft de Bond Komen en Moeskroen aan de Ligue overgeleverd en er geen werving meer gevoerd. Wanneer de Voer werd ondergebracht in de provincie Limburg, bleef de Ligue echter haar actieve kampanje doorzetten. De Bond nam dit. Gedurende 2 jaar werd geprobeerd om de samenwerking te verbeteren. Nu voert de Ligue een zeer agressieve propaganda in de Vlaamse randgemeenten en in gans Brabant.

Duidelijk tegen de konventie in worden oproepen gepubliceerd in allerlei tijdschriften, zowel in reklaambladen, in het FDF-achtige agressief Millions.

De woede daarover van de afdelingen in Vlaams-Brabant is dan ook overgeslagen naar heel de top van de Bond, waar men zich niet meer wenst neer te leggen bij deze dubbelzinnige situatie, dit gebrek aan daadkracht.

Er werd dan ook ronduit gepleit voor het opzeggen van de konventie en door sommigen werd op werving in Komen-Moeskroen aangedrongen. Een paar machtige oude mannen in de Bond schijnen daar niet zoveel voor te voelen, maar nadat de formele verzoeningsprocedure geëindigd is zullen zij het definitief besluit niet kunnen verhinderen. Dit zal gevolgen hebben op het organisatorische en het financieel vlak. Sommigen overdrijven deze, al moet worden vastgesteld dat de Franstaligen hun werkingskosten altijd zo onmogelijk hoog zetten dat de financiële nadelen wel niet zo groot zullen worden, maar het blijft uitkijken voor de Vlamingen in de Bond, dat sommigen hiervan geen gebruik maken om een principiële houding af te zwakken.

NELLY MAES.

GROETEN UIT HEMELBREDEGEM

Dit jaar is voorbij en wat zal ik ervan onthouden? Dat er een zachte winter was, een kil voorjaar, een slechte zomer en een herfst van storm en klaag-regen. Dat wij nu eens letterlijk alles hebben gemist — of door kniezerij uit het oog verloren? — wat de natuur altijd spontaan te bekijken geeft, onverschillig hoe somber of hoe helverlicht boven haar de hemel is: sneeuw op de punt van een paal, bedauwde paaslelies bij bosjes in de parken, een gloeiende bol zon over een stofferige landweg, brons aan de rand van het woud.

Wie zijn antenne weerom een jaar lang op de wereld heeft afgestemd, moet bijzonder ongelukkig zijn om de storende fluittoon, die uit de actualiteitsfeer niet weg te houden is: de rampen, de ellende, de terreur, de politiek waar elke gevallen engel een duivel wordt.

Maar is er meer vreugde en minder pijn te garen als je slechts de hoofd- en bijgeluiden van je onmiddellijke bureu beluistert? Elke laatste dag van het jaar tracht ik gedurende één ogenblik rimpeloos zuivere klanken te ontvangen. Ik sluit me dan op in het hokje van mijn ziel, bijna zoals de kaartjesknipper aan de ingang van een groot station. In dat ogenblik besef ik hoe hard het beroep van zo'n man wel moet wezen. Als een lopende-bandwerker knipt hij gaatjes, eenzelfde beweging, eindeloos herhaald en onmenselijk vervlakend. Want een echte lopende-bandwerker weet tenminste dat aan het eind van het proces waaraan hij deelneemt een afgewerkt produkt te voorschijn komt. En daarenboven is elke schroef, elke draad, elk stuk materiaal zo vergroeid met zijn beweging, dat hij er niets meer van merkt. Maar bij een kaartjesknipper zijn dat mensen, altijd weer mensen, atgetobde en ontspannen, blij en bedrukte, schuchteren en geblaseerden, mensen die gaan en komen, met valiezen vol illusies of lege handen van ontgoocheling. Het is alles zo kwetsbaar materiaal dat alleen een knippende automaat er ongevoelig kan voor blijven.

Vroeger had ik steeds een blij alternatief voor dit meewarig kijken naar die mensenstoet, voor dat uur verblijf in het hokje van de kaartjesknipper. Ik schreef dan een hartversterkend vers, een wens vol kinderlijke hoop, een verontschuldiging eigenlijk voor de dwaze stoet waaraan ik me al schrijvende onttrok. Maar nu is die hele operatie plots een peperdure zaak geworden, de drukker en de minister van Posterijen hebben daar het hunne voor gedaan. En wat eigenlijk nog veel erger is: verschillende kennissen hebben al laten doorschemeren dat zij mijn ontvluchttingspoging voortaan als een kapitale verspilling zullen aanzien. Als ik naar hen luister, blijf ik enkele honderden franken rijker en één grote illusie armer. Antwoord U me maar wat U zoudt doen mocht U in mijn plaats moeten beslissen...

FRANS-JOS VERDOODT.

N.B. In een Hollands dorp zijn er 154 bordelen op 1245 huizen. Jezus Kristus en Kalvijn moesten in deze dagen van Kerstmis maar eens terugkeren!

ONZE WERELD IN '74

De ineerstorting van het Portugese Rijk is wellicht de meest schouwspelachtige gebeurtenis van het jaar 1974. De linkse militairen, die in april de staatsgreep uitvoerden, bedienden zich aanvankelijk van de populaire generaal De Spínola als hoofd van de regering. Zoals was te verwachten werd De Spínola naderhand aan de dijk gezet. Inmiddels is de likwidatie van het Portugese Rijk in volle gang. Guinee Bissau werd onafhankelijk. De bevolking kwam van de regen

in de drop, want de blanke koloniale overheid maakte plaats voor een zwarte diktatuur. Mozambique wordt in 1975 onafhankelijk en ook daar zal de bevolking weinig politieke vrijheid kunnen verwachten, want de éénpartijstaat (een mooi woord voor diktatuur) is reeds aangekondigd. In Angola heerst een nogal verwarde toestand, aangezien drie concurrerende bevrijdingsbewegingen om de macht strijden. In Cabinda, dat administratief tot Angola behoort, maar een enklave

ve vormt tussen de republieken Zaïre en Kongo, is verder een beweging die voor een onafhankelijk Cabinda ijvert. Cabinda is van belang voor de aardoliewinning, vandaar, dat onder meer het buurland Zaïre de ontwikkeling met bijzonder grote belangstelling volgt. De Kaapverdische eilanden en São Tomé worden in 1975 onafhankelijk. Het oostelijke gedeelte van Timor en Macao blijven, althans voorlopig, onder Portugees bestuur. Wel is eindelijk de vrede

getekend tussen Portugal en India. Dit laatste land hield sedert 1961 Goa, Damão en Diu bezet. Ter gelegenheid van de uitverkoop deed Portugal onlangs officieel afstand van deze gebieden. In Ethiopië heeft de absolute monarchie van keizer Haile Selassie plaats moeten maken voor een militaire diktatuur. Het nieuwe bewind ziet zich op buitenlands politiek vlak voor dezelfde problemen geplaatst als zijn voorganger: het geschil met Somalia, dat de oostelijke provincies van Ethiopië opeist en de opstandige beweging in Erythra, die de onafhankelijkheid van deze vroegere Italiaanse kolonie nastreeft. Daar is verder het Franse Afar- en Issagebied (Dzjiboeti) waar zowel Ethiopië als Somalia aanspraak op maken. Tot slot in Afrika: Rhodesië, waar de blanken in 1965 zonder toestemming van Groot-Britannië de onafhankelijkheid uitriepen. Eerste minister Ian Smith, onder druk vooral van de Zuidafrikaanse regering, onderhandelde met zwarte politieke voormannen over een herverdeling van de politieke macht. Het spreekt vanzelf, dat de gebeurtenissen in het naburige Mozambique, de wijziging van Smith's houding mede hebben beïnvloed. Een staatsgreep op Cyprus, welke tot doel had de banden met Griekenland nauwer aan te halen liep op een mislukking uit. De Turkse gewapende interventie maakt, dat het eiland thans feitelijk in tweeën is gedeeld. Griekenland, militair zoveel zwakker dan Turkije, was machteloos. De Griekse diktatuur stortte ineen en Griekenland, dat zich door zijn bondgenoten in de steek gelaten voelde, trad uit de Navo. Om nog even in het oosten van

de Middellandse Zee te blijven, te strijd van de Koerden om vrijheid en vereniging was in het afgelopen jaar bijzonder hevig, hoewel zonder tastbaar resultaat. Het konflikt rond Israël blijft voortduren. In Amerika is Grenada onafhankelijk geworden, een nieuw ministaatje met een 100.000 inwoners. Belangrijker gebeurtenis in Amerika was het aftreden van Rihard Nixon, die als gevolg van de Watergate-zaak in ernstige moeilijkheden was geraakt, als president van de Verenigde Staten. De Barentszee, in het hoge noorden, is belangrijk, niet alleen voor de visserij, maar ook voor de aardoliewinning. De strategische betekenis van dit gebied, waar de Navo aan het Warschupakt grenst, ligt voor de hand. Tussen de Sovjetunie en Noorwegen zijn onlangs besprekingen gevoerd over de afbakening van de grens tussen beide landen in de Barentszee. Het laatste woord over deze aangelegenheid zal nog niet zijn gezegd. De aanwezigheid van aardolie is ook de achtergrond van het konflikt, begin 1974, tussen de Chinese Volksrepubliek en Zuid-Vietnam, over de Paraceleilanden. De Organisatie van de Verenigde Naties toonde zich ook in dit gewapend konflikt onmachtig om iets te doen. Om te besluiten vermelden wij dan de besprekingen tussen Bresnev en Ford over beperking van de kernwapens. De Chinese Volksrepubliek vond in ieder geval, dat de plaats van samenkomen slecht was gekozen omdat Vladivostok behoort tot de gebieden waar China aanspraak op maakt.

DUISTERE TOEKOMST

(AVD) Vóór WO I leverde de Balkan genoeg springstof om heel Europa in vuur te zetten. Vandaag is het Midden-Oosten die rol gaan overnemen. Op het ogenblik dat Kairo zich gereed maakte om Leonid Breznev te ontvangen (de reis werd verdaagd...) is de toestand rond de Middellandse Zee haast dramatisch gewijzigd: vandaag ligt de zuidelijke flank van de Navo als het ware open voor de Sovjetstrategen. Wat ooit het « mare nostrum » van Europa was gaat nu deel uitmaken van nieuwe machtsverhoudingen waarbij de Sovjetunie als meest begunstigde te voorschijn komt. Kissinger is er immers niet in geslaagd, de Egyptische president uit het Arabisch blok los te wrikken. Veeleer is het zo dat president Sadat van Egypte de solidariteit tussen Washington en Jeruzalem heeft uitgehold. De Russen

hebben niet langer aanvaardbare motieven om Kissinger en zijn spektakulaire onderhandelingen in de hoofdsteden van het Midden-Oosten te benijden... De beklemming waarin Israël is terechtgekomen is maar een aspect van de grote aardverschuiving die zich mede als gevolg van de Westerse petroleum-schaarste rond de Middellandse Zee heeft voorgedaan. Van de Jordaan tot de westkust van Portugal staan de NATO-strategen in het defensief. Door de terugkeer van Makarios naar Nikosia werd het Grieks-Turks vraagstuk geblokkeerd en ligt een kompromis verder af dan ooit. Op het ogenblik dat Turkije lonkt naar Arabië en de oliemiljarden, dreigt Washington met een embargo op wapenleveranciers naar Ankara. Anderzijds heeft Griekenland de Atlantische alliantie verlaten en zelfs een Karamanlis kan die toestand niet ongedaan maken zolang kontingenten van het Turks leger op Cyprus gestationeerd zijn. Aan bankroet Italië is evenmin Atlantische zijde te spinnen, terwijl Spanje (met of zonder Franco) een onzekere toekomst tegemoetgaat. De uitslag van het Grieks referendum waarbij Konstantijn voorgoed werd uitgerangeerd is allesbehalve gunstig voor de geplande restauratie van de monarchie in Spanje! En intussen is ook in Portugal president de Spínola uit de politieke opstelling verdwenen. Wat Washington niet verhinderd heeft met het nieuw Portugees regiem het fameuze steunpuntakkoord over de Azoren te verlengen. Hoeveel dit akkoord precies waard is zal pas blijken als Washington bij een nieuw konflikt in het Midden-Oosten, de Azoren als pleisterplaats voor

hulp aan Israël wil inschakelen. Voor de Sovjets die in het nieuwe Portugal niet onaardig vertegenwoordigd zijn (de Portugese KP van Cunhal is de best georganiseerde van het hele land) wordt het dan een koud kunstje om de internationale mening tegen het Amerikaans imperialisme in het harnas te jagen. Het is eigenlijk een ietwat groteske situatie: wij praten over evenredige troepenvermindering in centraal Europa terwijl inmiddels aan de zuidelijke flank de voorwaarden waarop die evenredige vermindering moest rusten, volledig gewijzigd zijn. Van die optiek uit steekt een niet ongevaarlijke zelfbegoocheling in de opvatting van Kissinger die absolute prioriteit verleent aan stabiele verhoudingen tussen de groten. In weerwil van al die (pseudo!) stabiliteit wordt om en rond de Middellandse Zee het zand weggespoeld waarop de westerse veiligheid vanouds gebaseerd is. Terwijl de groten alsmat dialogeren voltrekt zich aan het « mare nostrum » een fatale erosie die voor 1975 niet veel goeds voorspelt. Op de achtergrond van dit alles blijft de vraag open of de wereld een oplossing zal vinden voor het Arabisch-Israëliësch geschil waarbij zowel de soevereine rechten van de Palestijnen als die van de Israëliërs gevrijwaard worden. 1975 zal voorzeker rekening moeten houden met Arabische, vooral Palestijnse verzuchtingen, maar hierbij mag niet uit het oog worden verloren dat eenzijdigheid een slechte raadgeefster is. Ook Israël ligt in het Midden-Oosten en zowel geestelijk als cultuurhistorisch is het sterk met het Westen verbonden. In de huidige situatie is het evenmin weg te denken uit de westerse defensieopvattingen.

Onze wereld in 1974. De « zwarte vlekken » die bijzonder in de actualiteit stonden (de kaart). De kapotgeschoten stad: ellende, verdriet... In fel contrast: een gezonde jeugd, hoopvolle blik op een vredige toekomst...

Tijdens de tweede helft van de novembermaand 1974 heeft kamerlid Willy Kuijpers — op uitnodiging van de Iraakse ambassade — een studiereis kunnen maken in Irak en sommige delen van het Koerdisch gebied. In twee artikels brengt hij U een verslag hiervan.

Sommige Vlamingen denken te vlug : **Waarom zo ver gaan, is er hier in Vlaanderen niet genoeg te doen om te ageren...** » Hen zou ik willen zeggen dat alle volksnationale bewegingen die 'n sociaal-demokratische structuurhervorming willen doorvoeren, zo snel mogelijk met mekaar in voeling moeten komen. Iedere filosofie die staatsordenend denkt heeft « haar internationale » ; alleen de internationale van de volksnationale bewegingen ontbreekt. Elkeen die in die richting zich wil vormen kan om te beginnen « L'Europe des Ethnies » lezen van Guy Hérand en zeker senator Van Haegendoren's « Nationalisme en Federalisme » (uitg. De Nederlandsche Boekhandel - 1971).

DE GROTE VERWONDERING...

...die je treft in Irak is het totaal ander levensritme onder een zalig klimaat met 'n nonchalante slordigheid en 'n hoofdse zwier. Je wil méér te weten komen over het denken en voelen dat schuilt achter dat hoffelijk-thee-drinken en de breed-ceremoniële begroetingen. Maar je mist om te beginnen de taalkennis van het Araabs en het Koerdisch en bovendien zit je gevangen in een te Westers-rationeel denkpatroon. Je zou er je ervaringen te moraliserend willen overdragen... Bijvoorbeeld als je in de Heilige Stad Samara de onmiddellijke buurt van de « Babel »-vormige gebedstoren « verknoeid » ziet door de inplanting van een bedrijf... Ook zij zullen hun leergeld aan de technokratie en het materialisme betalen...

HET BELANG VAN HET MIDDEN-OOSTEN

...mag niet onderschat worden voor de Europese Gemeenschap. Maar we denken dat de problemen van Israël er de hoofdbrok vormen ; niets is minder waar dan dat. Door het beheersen van vele persmedia, door hun Westerse kontakten kunnen de Joden heel wat. Geregeld krijgen alle parlementsleden wit-zwarte informatie van allerlei Israël-gezinde verenigingen ; zij doen je haast geloven dat ze de navel van het Midden-Oosten zijn. De Arabieren missen deze traditionele kontakten, maar willen ons precies even sterk « dogmatiseren » !

Het Midden-Oosten is wat groter dan West-Europa en ietst kleiner dan de Verenigde Staten van Amerika. Zijn ongeveer 150 miljoen inwoners leven in een even verscheiden mozaiek van culturen, godsdiensten, volksgemeenschappen en talen als West-Europa. Het hele gebied vormt de schakel tussen Europa en het Verre Oosten ; het is de twistappel tussen de Sovjetunie en Amerika in deze neo-koloniale eeuw. De controle van de Middellandse Zee en de Perzische gulf, de petroleum-voorraden en het afzetgebied van landen-in-volle-ontwikkeling (met geld !) vormen de inzet !

IRAK... EN KOERDISTAN

Koerdische soldaten ; je kan ze steeds herkennen, die Koerden, aan hun geruite hoofddoek en hun opbollende donkere kledij — dit in tegenstelling tot de tipische Arabische klederdracht met wijde mantel, tuniek en witte loshangende hoofddoek. Wapens vind je er in elke windstreek, ja, ook FN, wat dacht je soms ?

IRAK, TUSSEN TIGRIS EN EUFRAAT, LAND VAN MELK EN HONING !

Inderdaad, het is het rijkste en meest toekomstvolle gebied uit dit Oosters deel van de Dar al-Islam (gebied van de Islam). We kennen het bijna niet in de Dar al-Harb (gebied van de verovering !). We weten wel dat Bagdad (waar niet veel te beleven valt) er de hoofdstad van is (ban maar gauw die sprookjes over pracht en praal, van allerlei Kaliefen en Duizend-en-één-Nacht uit je hoofd !). Vliegende tapijten zie je er niet en Sinbad-de-Zeero-ver zagen we aan de Perzische Golf ook niet ! Maar de jongste 20 jaar is in deze staat véél veranderd ; naast middeleeuwse voedingsgewoonten tref je er de modernste Nederlandse zuivelmachines. Rijen legerwagens (van Russische oorsprong meestal) en Mercedes-baanreuzen worden er opgehouden door « Oud-Testamentische » kuddes schapen, dromedarissen, ezels, enz...

DE GROTE SPRONG VOORWAARTS...

In Parijs merken we dat we niet alleen naar Bagdad reizen : twee journalisten (« Het Volk » en « Europe 74 »), een vrijgestelde van de Fédération Générale des Travailleurs Belges (franstalig ABVV) en de sekretaris van de Belg-Arabische Vereniging zijn ook van de partij. Ieder van ons blijkt zijn eigen benaderingspunt te hebben over het Midden-Oosten en het Koerdenprobleem... Onze officiële tolk en gids tracht echter onze « kritische geest »

vlug te ontspannen met pasklare « revolutie »-slogans... die je echter moeilijk zo maar kan slikken als je eens nadenkt wat men ons in Europa vanuit allerlei staatsnationalismen heeft doen slikken. De Iraakse « sprong voorwaarts » wil ik zelf ontdekken en testen ; ook buiten de officiële voorstelling-van-zaken ! Het lijkt me dat de jongste evolutie de wind in de zeilen heeft met de petro-gelden. Volksentoesiasme rond de Baath-politiek voel je niet en de niet-officiële gesprekken bevestigen het ons. (Op 17 juli 1968 zijn de Baath (verrijzenis)-socialisten na een bloedige staatsgreep — de vierde in 10 jaar ! — aan de macht gekomen). Elk huis is wel getooid met de foto's van Al-Bakhr, de president, en Saddam Hussein, de vice-president, maar wat dat waard is, leerden ons Vadertje Stalin en Adolf Hitler reeds... De partij-greep van de Baath in een Nationaal Front met kommunisten en enkele BAGDAD-Koerden, voeren het — niet verkozen ! — bevel over zowat 10,5 miljoen mensen op een oppervlakte zo groot als het huidige West- en Oost-Duitsland. De bevolking groeit jaarlijks met 3,3 % en woont voor 55 % in de steden. Soms kent de voedsel-bevoorrading problemen, want de landbouwproductie stijgt maar met 3 %. Nochtans vormt de opbrengst van de landbouw 1/5 van het bruto nationaal produkt. Maar de vruchtbare slijbgebieden tussen en naast de stromen bieden alle toekomstmogelijkheden.

Irak staat zelf leiding-gevend in het Midden-Oosten. Bij het doorkruisen van het land merk je dat het voor zijn « sprong voorwaarts » uit alle ruiven eet ; het drijft iets meer handel met het Westblok dan met het Oostblok, maar de dinar-munt houdt zich (voorlopig) vrij zelfstandig ; ze richt zich

noch naar de Roebel noch naar de Dollar of het Pond. In de nieuwe olievelden van Rumaila aan de Perzische (of moet ik schrijven Arabisch) Golf werd er met behulp van Russische technici en Amerikaans materiaal geboord...

HET IRAAKS STAATSNATIONALISME

Het is overduidelijk dat de Baath-partij met een methode, die sterk lijkt op die der kommunistisch-Oosteuropese « volksdemocratieën », tracht een Iraaks nationaal staatspatriotisme tot stand te brengen. Alhoewel men je geregeld triomfantelijke cijfers voorschotelt over handel, nijverheid en landbouw, krijg je weinig gegevens over de samenstelling en de geschiedenis van de bevolking. 17 juli '68 is de grote dag ; bijna al wat er voor en er naast ligt is « reaktionair »... we kennen deze geschiedenis-interpretaties-à-la-1830 ! De Iraakse bevolking omvat zowat 2,5 miljoen Soennieten (als overheersende groep) in het centrum van de staat, deze verhouden zich niet zo best met de andere Islam-« broeders » van het Zuiden, de 3,5 miljoen Sjeieten. In het Noorden wonen de Koerden met zowat 2,5 miljoen en zijn geen Arabisch volk, alhoewel ze hoofdzakelijk de Soennitische Islam belijden. Het Islam-godsdienstverschil tussen Soennieten en Sjeieten gaat hoofdzakelijk terug op de al of niet erkenning van Mohammed's opvolging. (De Perzen van Iran, die géén Arabieren zijn, belijden hoofdzakelijk de Sjeitische Islam — vandaar o.a. de grote oorlogsspanningen in het Zuiden tussen Irak en Iran).

OLIEWINSTEN

Verder tellen we vele « oud-kristelijke » volkeren : Armeniërs, Assyriërs, Babyloniërs, Chaldeeërs, Grieken, Jakobieten, enz... Je merkt dat deze pluri-nationale staat op dit vlak regelrecht indruist met de totalitaire aanpak van het Baath-regime. Stel je natuurlijk geen waarde in het volkerenrecht — zoals een van de reisgezellen herhaaldelijk beklemtoonde — dan ben je zo akkoord. Het huidige méér-welvaart-verschaffende Baath-regime heeft grotere troeven dan wie voorheen. De petroleumwinning is sedert 1972 volledig genaast en gaf aan de staat in 1973 zowat 120 miljard frank aan ontvangsten ; in 1974 zal dit oplopen tot 340 miljard frank ! De Iraakse staatseconomie wil zo snel mogelijk zelf-bedruipend zijn ; ten aanzien van de buurlanden bovendien is het een krediet-verschaffer — Syrië (waar ook 'n Baath-regime heerst) kreeg in 1974 2 miljard frank en Zuid-Jemen kon 200 miljoen lenen !

Irak is daarnaast « Arabiserend »-bewust. In elk ministerieel kantoor (hoeveel bezochten we er !) vind je naast de presidentsfoto en de staatskalender de grillige kaartevlek van de Arabische Liga, de huidige Dar al-Islam ! Zedig staan er meestal de staatsnamen niet op vermeld. Zou het kunnen dat er nu eenmaal te veel verschil is tussen het staatsbeleid en Arabisch gevoel in bv. Saecidi-Arabië enerzijds en Algerië anderzijds...

DE KOERDEN ZIJN NIET GERUST...

Zij vrezen dit staatsnationalisme en deze arabisering. Zij ondervinden hoe het Baath-socialisme planmatig zijn staatsgreep uitvoert onder het goedkeurend oog van Moskou dat hen bovendien de geijkte middelen geeft ; wapens, vliegtuigen en militaire deskundigen.

Maar hierover meer volgende week.

Willy KUIJPERS
Kamerlid

OOSTKANTONS KRIJGEN GEEN KANS OP VERWEER

(1)

In de Oostkantons heerst sedert lang onrust over de samenvoeging van gemeenten. Een dergelijke onrust is weliswaar in het hele land te bespeuren, maar in de Oostkantons vreest men altijd dat bovenop de strubbelingen, waarmee zulke hervorming overall gepaard gaat, er nog ingrepen te duchten zijn die de inlijving bij het Walenland in de hand werken of op een slinkse wijze de verfransing van de streek bevorderen.

EEN FEDERATIE OF TWEE ?

De laatste jaren werd minder veel over FEDERATIES van gemeenten gesproken. Men vergeet niet dat het officiële duitstalige gebied door slechts 600.000 mensen bewoond wordt, verspreid over 25 gemeenten, waarvan slechts 2 als een kleine stad mogen aangezien worden: Eupen en Sankt-Vith. Een federatie van kleine gemeenten, allen van uitgesproken landelijke aard, lijkt voor zulke toestand beter te passen dan samenvoegingen waarvoor — buiten de twee voornoemde plaatsen — elk kern ontbreekt.

De Duitsgezinden (eens en voor altijd weze aangemerkt dat dit woord in een gelijkaardige betekenis gebruikt wordt als «Vlaamsgezinden», d.w.z. mensen die allereerst zichzelf willen zijn, zonder dat zulks hoeft te betekenen dat zij inlijving bij de Bondsrepubliek op het oog hebben) zagen bovendien in een federatie van duitstalige gemeenten een kans om voor het eerst een bescheiden eigen bestuursvorm te veroveren binnen de Waalse provincie Luik. Daarvoor ware het dan wel wenselijk dat alle 25 gemeenten in één enkele federatie zouden betrokken worden. Zo luidde (en luidt) dan ook het standpunt van de PDB. De CSP (lees PDC) dacht er anders over.

Deze partij, die haar macht moet halen uit haar goede betrekkingen met Brussel en Luik via Verriers, bekampt elke poging tot loswerking uit het Walenland. Prompt kwam zij met een tegenvoorstel op de proppen: niet één maar twee federaties: een rond

Eupen en een rond Sankt-Vith, een ten noorden en een ten zuiden van de Hoge Venen. In alle eerlijkheid moet men toegeven dat er voor zulke oplossing objectieve argumenten bestaan: de afstanden zijn tamelijk ver, tijdens de winter zijn de verbindingen over de Hoge Venen nog steeds moeilijk, er is geen centraal stadje aanwezig, rond Eupen wonen heel wat verstedelijkte mensen terwijl het rond St. Vith nog de echte buiten is en de mentaliteit (zelfs het dialect) tussen de zuidelijke Eifelbewoners en de bijna Limburgse bevolking uit het noorden is inderdaad zeer verschillend.

DE INZET IS GROTER DAN HIJ LIJKT

Het zijn allemaal argumenten die bepalend kunnen zijn wanneer het gaat om mensen die geen zorgen hoeven te hebben om hun identiteit te handhaven, die niet moeten vrezen dat hun streek stuksgewijze bij die van een andere taalgroep zal ingelijfd worden. Onlangs echter werd wel een Brusselse maar geen Duitse gewestraad geïnstalleerd, m.a.w. het Duitse taalgebied staat niet

langer meer onder de voorgedij van het unitaire België (een België van Walen en Vlamingen) maar voortaan uitsluitend onder die van de Walen, zo het al niet zonder meer als een stuk Walenland behandeld wordt. Rond diezelfde tijd ontstaat voor de Duitssprekende bevolking een kans, van deze dreigende integratie afstand te nemen door een federatie van gemeenten te vormen. Het is geen afdoende beveiliging, het is slechts een broze afscheiding, maar men moet roeien met de riemen die men heeft; en met een Kultuurraad er bij zouden dit toch twee riemen zijn. Is het dan ernstig, in zulke benarde toestand de voorrang te geven aan bijkomstige overwegingen van gewestelijke inspiratie boven het in stand houden van de volksgroep als zodanig? Er zouden waarschijnlijk ook vanwege de PDB bezwaren gerezen zijn tegen twee federaties indien de streek naar buiten uit beter beschermd ware, bv. door een eigen gewestraad! Niet alleen blijkt de CSP zich daar niet om te bekommeren, zij wil vermoedelijk zeer bewust verhinderen dat de integratie met het Walenland vertraagd worde. Niet langer gelegen dan op 22

november II. verspreidde de (toonaangevende) Eupense afdeling van de CSP een mededeling waarin zij o.a. «als haar overtuiging» te kennen gaf «dat een eenheidsfederatie van de 25 duitstalige gemeenten aan de bevolking geen duidelijke voordelen bezorgt en aan de gemeenten niet de oplossing van hun problemen». Men hoort het: de politieke bekommernissen van de CSP stijgen niet uit boven het peil van vragen als: welke (materiële) voordelen halen de individuele burgers er uit? En welke de gemeentepolitiekers? Van enige bezorgdheid om culturele gaafheid, om de Duitse groep als geheel is niets te bespeuren.

NOG STEEDS BEHANDELD ALS OVERWONNENINGEN

Een zaak staat vast, de overgrote meerderheid van de mensen die met deze zaak te maken hebben (burgemeesters, schepenen, gemeenteraadsleden, gemeentebedienden) zijn ofwel voor het behoud van de gemeentelijke autonomie ofwel voor federalisering, in één of in twee federaties, maar in alle geval tegen samenvoeging. Dit is nog eens duidelijk gebleken tijdens een informatiedag gehouden te Schönberg op 23 november II.

En wat doet nu België's minister van Binnenlandse Zaken, Waal en PSC'er Michel, nauwelijks tien dagen later? Hij publiceert een groots plan dat louter samenvoeging van gemeenten voorziet. Hier en daar kan daar nog wat aan geprutst worden, maar van federaties of van 1 federatie geen spoor. Zelfs de verbrokkelde beschermingswal van twee federaties wordt de Duitsers niet gegund.

De Duitse gemeenten, in aantal verminderd van 25 tot 9, blijven zoals in het verleden op hun eentje aangewezen om zich tegen de integratie in het Walenland af te zetten (zo ze dit al wensen of durven). Zij hebben de kleine kans die in het federatiestelsel zat niet mogen grijpen.

Karel JANSEGGERS

WITTEVEEN WEET HET OOK NIET...

Op de vergadering van de Economische en Sociale Raad van de Verenigde Naties heeft professor Witteveen, de directeur van het Internationaal Monetair Fonds, op 26 november jl. een uiteenzetting gehouden waarin hij verslag uitbracht aangaande de activiteiten van het Fonds.

Het was onvermijdelijk dat in dit rapport de huidige internationale economische situatie ter sprake kwam. Inflatie en economische achteruitgang, alsmede een massief onevenwicht in de internationale betalingsbalans bedreigen de wereld.

Witteveen plaatst in de eerste instantie de verantwoordelijkheid bij de regering zelf. Nationale economische maatregelen, zegt hij, mogen slechts genomen worden, indien zij terdege rekening houden met de mogelijke repercussies in andere landen. De onderlinge economische afhankelijkheid moet ertoe leiden dat nationale maatregelen moeten bijdragen tot oplossingen op het wereldvlak. De ontwikkelingslanden die het meest getroffen zijn, beschikken niet over de nodige reserves om voor zichzelf schikkingen te treffen zonder dat dit ernstige menselijke gevolgen zou hebben. Witteveen doet een oproep om nationale acties te harmoniseren en extreme noodsituaties te verlichten.

Het IMF heeft twee nieuwe committees opgericht. Het ontwikkelingscomité (het comité heeft een veel langere naam van 3 regels!) zal een analyse maken van de toestand in de meest getroffen ontwikkelingslanden.

Het andere comité (het Interimcomité genoemd) zal uiteindelijk een permanente Raad worden die het IMF zal adviseren, met

betrekking tot het beheer en de aanpassing van het internationaal monetair systeem.

Voor de rest is er weinig te zeggen over deze committees. Zij zijn nog maar pas opgericht en moeten hun nut nog bewijzen...

Vervolgens had Witteveen een aantal beschouwingen over de economische toestand, die hun waarde hadden als ontleding van een situatie, maar die verder slechts als vage aanbevelingen konden opgevat worden.

Hij heeft de indruk, dat, qua inflatie, de meeste regeringen nu wel zullen inzien dat ze subnormale groei over een min of meer lange «cooling-off»-periode als onafwendbaar moeten beschouwen. Toch willen zij niet zover gaan dat hun anti-inflationaire maatregelen een scherpe recessie en massieve werkloosheid zouden teweegbrengen. Tevens zullen zij er moeten voor waken dat, wanneer eens in zekere landen een tendens tot verbetering intreedt, de overreactie niet te groot zou worden om een evenwichtige uitbalancering tussen de landen mogelijk te maken.

Interessant in zijn analyse was de kwestie van de aanpassing en de financiering van de onevenwichtige betalingsbalansen. De olie-uitvoerende landen zullen een verhoging van hun surplus in 1974 zien van ongeveer 60 miljard dollar boven 1973. Dat betekent dat, gezien olie op dit ogenblik het meest belangrijke element is in de internationale handel in waardetermen, dat de olie-deficits in andere landen moeten gefinancierd worden op korte termijn.

Eén van de middelen die op het getouw staan is de financiering door OPEC-landen via economische hulp aan ontwikkelings-

landen. Dit is echter een zeer langzaam proces. Het IMF heeft getracht dit proces te versnellen door voor 3 miljard speciale trekingsrechten van OPEC-landen te ontnemen. Totnogtoe werden 11 miljard STR voor 29 landen uitgeleverd.

Toch zal de aanpassing aan hogere petroleumrijzen een aantal jaren vergen: energiebesparing, aanpassing van verbruiks- en produktiepatronen, ontwikkeling van alternatieve energiebronnen zullen traag verlopen, terwijl ook de vraag naar invoer in OPEC-landen relatief traag in werking zal treden.

Voor de onmiddellijke toekomst betekent dit alles zeer weinig. De OPEC-landen zullen in 1975 nog minstens een evengroot overschot op hun betalingsbalans hebben als in 1974 en de olie-invoerende landen zullen een gelijkwaardig negatief saldo moeten boeken. Financiering op de private geldmarkt is in het begin interessant geweest, maar ook daar is een grens die in de laatste maanden snel werd bereikt. Een grotere behoefte zal ontstaan om in 1975 via officiële kanalen te gaan werken.

Bilateraal werden reeds leenakkoorden met olie-exporterende landen afgesloten. Binnen de EEG werd een leen-regeling opgezet. Ook in het IMF werd als tussenpersoon ingeschakeld. Het IMF zal van de exporterende landen fondsen lenen, alsmede van enkele geïndustrialiseerde landen die alsnog een sterke betalingspositie bekleden.

Maar voor vele ontwikkelingslanden, die reeds hun mogelijkheden van leningen op lange en middellange termijn overschreden hebben, is deze oplossing slechts schijnbaar. Zij hebben niet alleen

geleden onder de hogere olieprijs, maar ook andere ingevoerde produkten uit de geïndustrialiseerde landen zijn aanzienlijk in prijs gestegen, terwijl hun eigen exportprodukten de laatste tijd zelfs in waarde gedaakt zijn. Voor deze landen zal zeker een volledige vrijblijvende hulp nodig zijn. Die hulp is echter zelf, erg ondoelmatig gebleken. De noodoperatie van de VN is (voorlopig althans) een fiasko.

Nu overweegt het IMF een soort rente subsidies voor ontwikkelingslanden in te voeren, eventueel krediet te verlenen aan lage rentetarieven of met lange afbetalingstermijnen. De heer Witteveen stelt zelfs voor een soort definitief Fonds op te richten dat in speciale omstandigheden aan de leden speciale hulpverlening bij een negatieve betalingsbalans zou toekennen. Betalingen voor dit fonds zouden eventueel kunnen gedaan worden in andere waarden (olie?) dan in goud.

De heer Witteveen stelt dus een aantal alternatieve hulpmiddelen voor om uit de benarde toestand te geraken. Deze hulpmiddelen, voorzover ze door het IMF zelf kunnen gemobiliseerd worden, zijn ruim te klein gebleken. De andere, die door de staten en groepen van staten (EEG o.a.) moeten beslist worden, zijn nog lang niet aan hun minimale vereisten toe. Wij zullen nog een tijd moeten wachten vooraleer het overheidsapparaat in ons land, in de EEG en op het wereldniveau de juiste maatregelen hebben getroffen die in zekere mate geïntegreerd en gecoördineerd werken.

Witteveen weet het misschien wel, maar kunnen...

E. DE FACO
senator.

WIJ

in de
volksunie

ZICH ZELF UITDAGEN

Het arr. bestuur van Aalst neemt bij monde van haar voorzitter Bert **DE CREMER** (Denderhoutem) de verbintenis vóór 1 maart '75, 35 nieuwe « WIJ »-abonnements te werven. Jaak

CUPPENS verbindt er zich toe samen met VU-Neeroeteren-Opoeteren minstens 25 abonnementen te werven. Uit Wemmel komt het bericht dat Walter **VAN MIEGHEM** in de loop van '75 25 abonnementen zal aanbrenge.

WIE VOLGT ?

WIJ HEBBEN UW ADRES NODIG

Volgende personen stortten 450 fr. op onze postrekening voor een abonnement op « Wij » doch vergaten hun adres op te geven. We verzoeken hen vriendelijk doch dringend, ons hun naam en adres te willen opgeven, zodat ze het blad nu reeds kunnen ontvangen :

- Albert GOOSSENS
- M. VERGAELLEN
- Germain FRANÇOIS

WERF NU EEN NIEUWE ABONNEE !

ZO MEENT VOLKSVERTEGENWOORDIGER E. RASKIN

De pers van de traditionele partij wandt gutschied met gelid uit de staatskan.

*"Wij" dueren tegen in aan-
geven of de hulp en vubaatruchtige
niet van de VU-militanten.*

*Moge de abonnementsdag
1975 opnieuwe en gaot nellen worden!*

*E. Raskin
Vlaamse volksvertegenwoordiger*

EXTRA EDITIE

Deze maand is het precies 20 jaar geleden dat het eerste nummer van ons blad van de pers kwam. Bij die gelegenheid zal er op zaterdag 18 januari een dubbele « WIJ » bij onze abonnees toekomen : de gewone « WIJ » plus een bijgevoegde extra-editie.

Deze extra-editie is uitermate geschikt voor de propaganda. Afdelingen welke een hoeveelheid nummers van deze extra-editie (24 blz., met vele foto's) wensen te bestellen gelieven **ZO SPOEDIG MOGELIJK** het VU-sekretariaat te verwittigen (Voldersstraat 71, 1000 Brussel. — Tel. (02)5125160).

Dit ideale kolportage-nummer kost hen 3 fr. per exemplaar. Bij zelf-afhaling : 2,50 fr. Afdelingen, bestel dit jubileum-nummer dadelijk !

TOP-20

1) Mia Geens, Kapelle-op-den-Bos	988
2) Eugeen Franco, Oostende	903
3) Karel Rigo, Gent	414
4) Lieve Jaspers, Hombeek	336
5) Nicole Van der Donckt, Bertem	252
6) Jaak Gabriels, Bree	204
Miel Van Langendonck, St-Kath.-W.	204
8) Jaklien De Caster, Ledeborg	180
9) Marcel Scheys, Lubbeek	159
10) Jan Caudron, Aalst	156
11) Georgette Martens-De Kegel, Ninove	141
12) Ferre De Beuckelaer, Kontich	132
13) Noël Lecompte, Wervik	120
14) Jan Roux, Genk	114
15) Wim Jorissen, Mechelen	108
Damien Van Haverbeke, Oostkamp	108
17) Juul Moens, Antwerpen	102
18) Jozef Labaere, Kortrijk	96
Frans Van Dessel, Nijlen	96
Yvonne Van Put - Wuyts, Heverlee	96

ARR. ROESELARE

IN HET BEGIN WAS ER EEN PUIN...

Het politiek Vlaams-Nationalisme, dat in 1939 in ons arr. 23% der stemmen behaalde, niettegenstaande het « schisma » tussen VNV en Verdinaso, dook na de « bevrijding » in de katakomben. De overtuigden waren getraumatiseerd door de moord op Van Severen en de Oostfrontdood van Tollenaere, en zoals overal in Vlaanderen snoerde de repressie de meeste monden dicht. Kwam daarbij, dat zowel de jonge CVP als de Katholieke Aktie van Karel Dubois het flamingantisme « in katoeliek » vaarwater poogden te loodsen, aanvankelijk met behoorlijk sukses. De eerste sprong naar een Vlaams-Nationale lijstvorming in 1949 was dan ook een hachelijke onderneming. Een uiterst kordaat en grenzeloos toegewijd man, die zelf met kleerscheuren uit de oorlog was gekomen, Toon Desimpelaere, waagde het er op. « Het is niet nodig te hopen... » had hij tot zijn lijfspreuk gemaakt. Hij bleef trouwens tot aan zijn pijnlijk afsterven de charismatische en bezielende figuur in onze streek. Samen met ingenieur Donckerwolcke, koerste hij gedurende een volle maand het arr. af om een lijst samen te boksen. Oude getrouwen als Oscar Denijs, Jules d'Huyvetter en Jan Van Oost (de laatste beide kleine landbouwers) sprongen bij op eigen kosten en risico. De lijst behaalde 4,3% der stemmen : de harde kern. Dit zou zo blijven tot 1961, toen de VU bij ons 5,2% behaalde. Toon zou het door die jaren heen nooit opgeven : een paar maand na de doorbraak van '65 hebben we hem piëteitsvol ter aarde gedragen.

Tussen '54 en 1961 toonde de VU bij ons ongeveer hetzelfde beeld als overal in Vlaanderen. Het « publiek » geloofde niet meer in een Vlaams-Nationale partij. De tegendruk was trouwens groot. De CVP oefende geniepig intimidatie uit door de VU-peterlijsten te kopiëren en de VU-peters verdacht te maken. In 1958 werd zelfs de vader van Mik Babylon op het « matje » van de toenmalige deken geroepen, omdat de hele familie voor de VU had « gepeterd ». Er werd gewroet door een harde, overtuigde en idealistische kern, doch men geraakte moeilijk van de grond. De materiële middelen waren zeer beperkt (de meeste wroeters waren meestal ook door de repressie getekend), de goedgezinde « intellectuelen » gaven

wijze raad, doch bleven op het achterplan, keken toe. De aansluiting met de jongeren gebeurde traag en moeilijk. Het Rodenbachjaar '56 had wel nieuwe hoop gegeven. De bevolking van het Roeselaarse « feestte » duchtig mee, de jeugdbewegingen maten zich een Vlaamse imago aan, doch tot electoraal rendement zou dit alles nog niet leiden. Het was in 1956 zelfs te Roeselare rond een gezamenlijk Vlaams initiatief nog mogelijk, dat de Vlaams-nat. meisjesgroep « Ic Dien » door het lokaal « jeugdcomitee » werd geweerd. Gelukkig bekwam het dit jeugdcomitee slecht. Niettemin bleef het Roeselaarse stevig in CVP-handen. Bij het voorlezen van de « doodzonde »-brief tijdens de hoogmis in Roeselare, stapten

amper 2 (zegge en schrijve twéé) mensen naar buiten uit protest. Kiesuitslag : 3% ! De banbliksem « deed » het.

NOG STEEDS GEEN DOORBRAAK

Toch versaaide men niet. Toon Desimpelaere had intussen een kolportageploeg van « harden » gevormd, met als kernmensen Gerard Demeester, Rik Vandenberghe, René Willaert, Dries Deblaeire, Gust Jacobs, Rik Talpe en de taaien uit het Tielse : Milo Van Severen, Walter Demeurissen, André Verbeke, Gerard Van Onacker, André Verkest, R. Van Wouterghem, Jef Samijn, B. Depoorter en anderen. Er werd met wisselend sukses van deur tot deur en van kerk tot kerk gepropageerd... en sommige deuren vielen, al dan niet gevolgd door « vriendelijke » woorden, met klappen dicht.

De « grote staking » tegen Eyskens verscherpte de Vlaams-Waalse tegenstellingen. Er rees nieuwe hoop. Enkele academici werden in 1961 bereid gevonden om de lijst te verbeteren : apoteker Bekaert (Izegem), veearts De Groot (Oost-Rozebeke), dokter Devolde (Ardoole). Er werd hard gewroet. De verwachtingen stonden strak gespannen, doch de uitslag was een koud stortbad : 5,2% in het arrondissement. Er ontstond zenuwachtigheid, er vielen scherpe woorden... men tastte naar de oorzaken : de lijst was nog niet stevig genoeg ge-

stoffeed, de jongeren pikten niet in, teveel werk werd gedragen door te weinig schouders.

De VU had wel haar zetelaantal op 5 gebracht, doch geen enkele viel in West-Vlaanderen. Het kworum in West-Vlaanderen was het laagst in Kortrijk, doch Kortrijk stond nog zwakker dan de anderen, die 13,3% moesten halen. Eens die kaap voorbij, kwamen er onmiddellijk 3 zetels vrij. Doch hoe die kaap te halen ? Men herpakte zich. Toon Desimpelaere werd voorzitter. Nieuwe afdelingen werden gesticht, anderen « gerevitaliseerd ». Men zorgde voor meer onderling contact. Nieuwe namen als Geert De Man, (Pittem, André Roels (Ingelmunster), Bernard Depoorter (Emelgem), Hermán Verslype (Tielt), Karlos Dejaegere (Ardoole), Gilbert Denolf (Meulebeke) doken op. Men verdeelde de werking per distrikt. Er werd systematisch gekolporteed en geworven. In het Tielse werd het kasteel van Wakken het trefpunt. In het Roeselaarse was de « politieke centrale » ten huize Desimpelaere, of « Het Engels Hof ». Doch men keek bezorgd 1964 tegemoet : gemeenteraadsverkiezingen. Zou al het werk niet een slag in 't water zijn ?

VERNIEUWDE AANPAK

Want men had het er bij de kiezers diep ingepompt « Voor de Volksunie stemmen is verloren stemmen... Een Volksuniestem is een verzwakking van het kristelijke kamp ». Na veel wikken en wegen op allerlei vlakken keek men uit naar iemand, die de werking provinciaal moest koördineren en vooral in Roeselare de verkiezingen van 1964 en 1965 voorbereiden. Mik Babylon, uit de scoutschool van Coppieters en Vanhaegendoren, had reeds van zich doen spreken in Leuven en stond bij de CVP gebrandmerkt als « extremist ». Bij de VU-harden werd hij als te gematigd beschouwd ! Men waagde het er op. Systematisch nu werden alle gemeenten bezocht, bewerkt, speciaal met nummers van ons weekblad selektief voorzien. Er werden huisbezoeken afgelegd bij de entoesiaste « kolportage-kopers » en « vooroorlogse » flaminganten. Roeselare-Tielt geraakte aan de top der abonnementenwerving. Hier en daar (Wingene, Ardoole, Meulebeke, Wakken) greep voor de eerste maal een « Vlaams avondfeest » onder VU-dekmantel plaats. Kortom : samen met het sukses van de Marsen op Brussel, waar ons arr. heelder bussen (en ook stoute vechters) leverde, kwam er schwing in de werking... en hoop. Hertoginnedal had gezorgd voor een radikalizing der ideeën. De Volksunie begon aan te spreken.

Toon Desimpelaere, de charismatische, de bezielende figuur van het eerste uur in ons arr.

Jos Lievens, de ex-burgemeester van Beveren die met zijn toetreden in '64 voor een VU-bom zorgde bij de gemeenteraadsverkiezingen.

Arrondissementele voorzitters 1954-1974

Viktor Bouckaert, Roeselare
Gaspard De Grote, Oost-Rozebeke
Toon Desimpelaere, Roeselare
Geert De Man, Pittem
Jef Pattyn, Izegem
Dirk Debaere, Meulebeke
Herman Verslype, Tielt
Jean-Pierre Pillaert, Hooglede

DE ROESELAARSE VU-BOM VAN 1964

Intussen naderden de gemeenterverkiezingen... een nieuwe, gevaarlijke test. Te Pittem, Ingelmunster en Izegem zouden respectievelijk Geert De Man, André Roels en Bernard Depoorter op « veelkleurige » lijsten staan en ook verkozen worden. Ergens nochtans moest de Volksunie als partij sukses kunnen halen. Dit ergens werd de Rodenbachstede. Gebruik makende van de gewettigde boosheid van de annexatie van de gemeentevereniging Beveren bij Roeselare en de mistevredenheid over een meer dan 60-jarig katholiek meerderheidsbestuur ; tevens gebruik makend van een zwakke BSP-oppositie hadden enkele « pienteren » uitgedaagd, dat in een kartel de kans stak en om de CVP-meerderheid te breken en om de Volksunie in enkele zetels te stemmen. Die twee doelstellingen tegelijk verwezenlijken, kon onmogelijk met een zuivere VU-lijst. Hoogstens kon daarmee één tot twee zetels in de wacht gesleept, doch dat zou geen effect maken. Met een kartel kon heel wat méér ! Aldus gebeurde. De VU vormde kartel met een middenstandsgroep en met de PVV ! Afspraak : elke groep voert eigen propaganda voor eigen kandidaten. Sportiever kon het niet. De VU bracht 8 man in lijn, waaronder de eks-burgemeester van Beveren, Toon Desimpelaere, Mik Babylon, Gerard Demeester. Op zichzelf geen stemmentrekkers van formaat, doch met hard werk...

Te Brussel was men allesbehalve entoesiast, de partijraad deelde zelfs een officiële blaam uit... die ootmoedig werd geïnkasseerd. Doch er werd volgens een scherp en klaar plan gewerkt : het moest in de hoofden van de kiezers : stemmen naast de 8 van de Volksunie ! 8 bollekens zwart maken, geen kopstem ! Indien het meeviel (zo rekenden de « pienteren ») kon de VU alle zetels van de lijst, behalve één, de kopman, niet-VU-er, behalen. Men lachte en schertste, doch de strijd werd grimmig gevoerd : het dubbel doel moest bereikt : aantonen, voor gans West-Vlaanderen dat een VU-stem geen verloren stem is en de CVP-meerderheid breken en haar daarna kleur doen bekennen bij een koalitionsvorming. De VU-kiesmanifesten waren scherp en de ACW-chef, De Man, oud-minister, senator, eerste schepen, in de volksmond : « de man met de lange arm » werd politiek niet gespaard. Er kwam hulp van buitenuit. Herman Verslype nam een volle week vakantie, Gerard Demeester nam een paar dagen vrijaf, iedereen zette zich in tot het uiterste. De VU kwam ook het laatst aan het woord. De 8 bollekens werden er in geprent tot aan (en zelfs tot in !) het stemhokje : de VU had namelijk zeer handige modelstembriefjes gemaakt, die ofwel werden van buiten geleerd ofwel meegenomen in het stemhokje. Om een lang verhaal kort te maken : toen de officieuze uitslag 's nacht om 2 u. bekend werd, sloeg het nieuws in als een bom : « De CVP verloor haar volstrekte meerderheid op het nippertje op 8 stemmen. In het kartel behaalde de Volksunie 6 van de 7 zetels ». Het eerste doel was bereikt. Blind van woede vroeg de CVP een herstelling en kreeg ze ook. Er veran-

derde niks. De uitslag bleef ongewijzigd. Eventjes 2.700 kiezers hadden het wachtwoord opgevolgd, zodat elke VU-kandidaat minstens 2.700 voorkeurstemmen behaalde. Babylon, die laatst op de lijst stond en voor de eerste maal opkwam behaalde er 3.555. De CVP moest een coalitie aangaan. Verblind door haar woede op de VU maakte ze een bestuursafspraken met de BSP. De ogen van velen gingen open.

DE PARLEMENTAIRE DOORBRAAK VAN 1965

Na die lokale doorbraak moest alles op alles gezet om het parlementaire kworum in mei 1965 te behalen. Er bleven nog 6 maand over. In december verscheen een fris streekblad « Kijk Nieuw » dat in gans het arr. op 1/3 der bussen op adres werd verspreid om de 3 weken. Het reuzenwerk dat daarvoor in een groot aantal gezinnen werd gepresteerd was enorm. We riskeren 't niet, namen te noemen. Doch onze dank aan al die onbekende wroeters blijft groot. Het werd opnieuw een zware inzet. Met taale overtuigingskracht werd een ruime en gespreide lijst neergelegd. Thans waren de rollen omgekeerd. De « Kamerkopman » werd door de CVP als « de nieuwe Führer » voorgesteld. De symbolische lijst van Daniël De Coninck, die ook bij ons werd neergelegd, werd tegen ons misbruikt. Het haalde niet veel uit : lijst 6 (De Coninck) behaalde 140 stemmen of minder dan het aantal peters.

Blijkbaar bestond er voor de andere partijen slechts één gemeenschappelijke tegenstrever : de Volksunie. Doch het entoesiasme en de strijd lust van kandidaten en propagandisten verzette bergen werk. In het Roeselaarse waren het vooral de twee Gerards (Demeester en Van Onacker) die reeds vroeger hadden bewezen, dat ze uit het beste hout waren gesneden, en de jonge Roeland Vermander, die de spits afbeten en het ook nog later zouden doen. Nachtpatrouilles waren schering en inslag. Tot de morgen van de verkiezingen waren ze op de baan. De patrouille van « de bende Desimpelaere » stootte te Lichtevelde op een dubbele ploeg van CVP- en BSP-plakkers. Het werd een « konfrontatie » van jewelste. Gevolg was, dat een CVP-propagandist zonder broek naar moeder de vrouw toe moest ! Intussen had de CVP in ekstremis nog gepoogd ons een loer te draaien met een pamfletje « Netelige vragen aan de Volksunie ». Ze onderschatte onze onderscheppingsdienst, en prompt volgde 'n « stekelig Volksunie-antwoord » dat roos schoot.

Zondagavond : rond 18 u. komen de eerste uitslagen binnen : kanton Hooglede : 20,5% (verwachtingen 16%), Meulebeke 13,60% (verwachtingen 11%), kanton Roeselare 21,5% (verwachting 17%). Om 19 u. stond vast dat het kworum van 13,33% was bereikt en dat in West-Vlaanderen 3 kamer-

zetels binnen schot waren. Loo-tens, Leys en Babylon. Ons arr. behaalde 3 provincieraadszetels : de verdienstelijke Geert De Man, de populaire Jos Lievens en de hard-labeurende Bernard Depoorter. De doorbraak was er. Amper twee weken later kwam een tragisch ongeval de vreugde een donner opzetten : op Sinksen-zaterdag werd plvv. kamerlid, André Roels uit Ingelmunster, fietsend door een bedronken autorijder doodgedreden. Hij werd onder massale volkstoeloop ten grave gedragen, de dag van de installatie van het Parlement. Na een schitterend doorbraakfeest, uitgesteld wegens onze rouw, kwam de vakantie en moesten de stellingen verstevigd en gekonsolideerd. Na de pijnlijke dood van voorzitter Toon Desimpelaere in augustus volgde Geert Deman hem op en werd Willy Gevaert uit Zwevezele de meest toegewijde sekretaris, die we ooit hebben gekend.

ONWEERSWOLKEN IN 1968

Tussen '65 en '68 gonsde ons arr. van activiteit. De kolportages draaiden op volle toeren, « Kijk Nieuw » zorgde verder voor voorlichting (politieke uiteraard !), de afdelingen werkten stevig, avondfeesten en tombolas brachten zaad in 't bakje. De zaak Leuven zorgde voor nieuwe radikalisering. Toen struikelde Vanden Boeynants : nieuwe verkiezingen. Na een kamerzetel, moest een senaatszetel binnen schot gebracht. Er waren 6 gegadigden uit het eigen kader voor de eerste plaats. Er onstond geprikkeldheid, zelfs een wederzijds wantrouwen, waarom het verzwijgen ? Oorzaak : het Partijbestuur had geopteerd — in het kader van de verruiming — voor de boerenleider en eerste schepen van Wingene, Willy Persijn. Dit viel zo maar bij het kader niet onmiddellijk in goede aarde. Mik Babylon, lid van het PB en belast met het aanzoeken van Persijn, kreeg harde noten te kraken, hij is nu eenmaal geen « model-diplomaat ». Verhitting van de geesten leidde bijna naar een scheurlijst. Uiteindelijk, na zenuwlopend overleg van vriendelijke en minder vriendelijke aard, kon de lijst neergelegd, precies twee minuten vóór het afsluiten ervan, na een rodeo-rit door het centrum van Roeselare. Zelfs de sprekende klok kwam er bij te pas.

Een aantal verdienstelijke kaderleden trokken zich uit de kiesstrijd terug. De anderen werkten dubbel zo hard. Het resultaat was er : Persijn werd verkozen, de Volksunie ging in Kamer en Senaat met 5% vooruit (nu 22,15% tegenover 17,2% in '65), niettegenstaande — weer in ekstremis — nu een smerig PVV-pamfletje over « zwartbroeken, landverraders, Gestapo's » enz. De PVV kreeg van hetzelfde laken een broek als de CVP in 1965. Met dit verschil : onze repliek kwam nu op dezelfde dag in de bussen als het PVV-stukje. De elektorale waarde van Persijn werd bewezen : in zijn eigen kanton Ruiselede steeg het stemmenaantal voor de Senaat van 15,5% naar 31,5% of méér dan een verdubbeling. Mik Babylon behaalde in eigen kanton bijna 5.000 voorkeurstemmen of 600 meer dan de populaire CVP-er Gheysen. Het moet gezegd, dat Geert De Man, André Verstaen en Gaspard De Grootte zich in de kiesstrijd uiterst loyaal gedroegen, door een plaats op de lijst te aanvaarden, niettegenstaande de aanvankelijke strubbelingen.

AANPASSINGSPERIODE

Doch er waren wonden geslagen. Die moesten geheeld. Het is voor een groot stuk te danken aan Jef Pattyn uit Izegem, die voorzitter werd en Pierre Walleghem, nieuwe sekretaris, dat we een paar moeilijke jaren konden doorworstelen. Intussen werd te Izegem

In 1964 zorgden tegenstrevers voor « NEEM Babylon », de VU liet die reuzenletters 2 weken staan en maakte er dan NEEM van !

Een aantal mandatarissen en kaderleden op een VU-feest. V.l.n.r. Jos Lievens, Gerard Van Onacker, P. Allewaert, B. Depoorter, G. Huyghe, M. Babylon, Geert De Man.

Pioniers en een deel van de beheerraad van het Vlaams Ziekenfonds « West Flandria ».

onder impuls van Jeroom Demeyere, Bernard Depoorter en Pattyn zelf, een « Vlaams Huis » geopend, dat tot vandaag gonst van Vlaamse en andere activiteit. En dat officieel het arr. trepunt is. Veel tijd om bij de pakken te blijven zitten, bleef er niet over, want einde 1970 stonden we voor nieuwe uitdagingen.

GEMEENTE-VERKIEZINGEN 1970

Ook hier moest bewezen, dat de Volksunie haar dynamiek kon doorzetten. In Roeselare was een kartelformule niet meer mogelijk. In Izegem moest Bernard Depoorter zich blijvend waar maken, en te Wingene en Gits, met Persijn en Van Biervliet als burgemeesters, was de uitslag van het hoogste belang. Te Roeselare bepaald lagen de zaken anders dan in 1965. De boosheid om de annexatie van Beveren was weggeëbd; naast de Volksunie kwam nu een middenstandslid op, die ons één tot twee zetels kon kosten en de CVP... zou ze haar meerderheid herwinnen ? Het viel alles erg mee na slopend werk : de VU speelde o.m. de kaart der jongeren en behield haar 6 zetels, doch een paar zetels werden nu door jongeren ingenomen : Babylon verhoogde zijn voorkeurstemmen

met een ronde duizend, de CVP herwon haar meerderheid niet en de BSP verloor één zetel. De middenstandslid (NCMV-PVV) behaalde er 4.

Te Wingene behaalde Persijn 2/3 der zetels et te Gits verstevigde Van Biervliet zijn meerderheid. Te Ooigem behaalde de lijst van Debucoy 5 zetels en hijzelf werd schepen. In andere gemeenten (Ingelmunster, Tielt, Ledegem, Hooglede, St-Eloois-Winkel, Ruiselede, Ardooie) werden de VU-mensen op VU- of gemengde lijsten verkozen en te Izegem kregen we 3 van onze mannen in de gemeenteraad (Pattyn, Depoorter, Demeyere).

lingen met de lijst zaten er misschien voor 0,5% tussen, doch het verlies was vooral voelbaar in de landelijke kantons Ruiselede, Oost-Rozebeke en het Tieltsse hoewel Tieltsstad vooruit ging evenals het kanton Izegem. Het kanton Hooglede behield precies zijn stellingen. Commentaar en oorzaken zal iedere vogel geven zoals hij gebekt is, doch het verlies moet hersteld. Er dient dubbel hard gewerkt... want in 1976... gemeenteraadsverkiezingen, indien geen andere nationale katten te geselen vallen.

Kieskampanjes zijn uiteraard de waardemeter van onze dynamiek en de uitslagen, de resultante van onze impact op de bevolking. Onafhankelijk van de partijwerking doch in loyale samenhang kennen we intussen te Roeselare onze aktieve afdeling Vlaamse Vrouwen, die sedert 4 jaar flink werk presteert : werd het ziekenfonds « West-Flandria » boven de doopvont gehouden. Intussen heeft dit fonds reeds 1.500 leden en zorgen we op die manier voor een sociale infrastructuur, zijn de VUJO-mannen aktief en zorgden op bepaalde plaatsen reeds voor de aflossing van de wacht.

ALS GIJ MORGEN VALT EN IK BLIJF ALLEEN...

- ANDRE ROELS, Ingelmunster, † juni 1965
- TOON DESIMPELAERE, Roeselare, † oogst 1965
- GEERT DEMAN, Pittem, † maart 1970
- NORBERT MONSERE, Ingelmunster, † oktober 1972
- TILLO BUYSE, Staden, † januari 1973
- WALTER GELDHOF, Roeselare, † maart 1974

Alle voornoemden hebben voor de Vlaamse zaak in het kader van de partij het beste van zichzelf gegeven. Hun functies melden we niet. In de dood is iedereen gelijk. We meenden ze speciaal te mogen groeten.

Met « De nieuwe führer » in 1965 brak de VU toch door in 1965.

LEEN BOMLIV

Dit is een kort verhaal van 20 jaar Vlaams-nationale geschiedenis. Feiten werden vergeten : hoe kan het anders. Zelfs alle namen kwamen niet aan bod. De stille wroeter uit de beginjaren, Jeroom Huyghe, kwam niet in de bloemen en onze harde, taale man der eerste uren, Hendrik Vandenberghe, brachten we geen eresaluut. We doen het hier. De ontbare leeuw. Remi Van Wouterghem kreeg geen eremelding en Herman Verslype uit Tielts zou er ons nooit naar vragen. De Volksunie en het Vlaams-nationalisme zal waard blijven, wat die vier laatsgenoemden voor ons arrondissement waard waren en blijven. En dat is heel veel gezegd.

M.B.

Glückliches
Neujahr!

Wij wensen u voor 1975 een prettige vakantie toe in de BONDSREPUBLICK DUITSLAND

We zijn buren, dus de reiskosten zijn gering. Bovendien « klimmen » onze prijzen lang niet zo snel als elders. U hebt er dus voordeel bij dit jaar Duitsland te kiezen. U kunt deze vakantie nu al voorbereiden, met inbegrip van uw reisroute en een uitgekiend budget, als u de onderstaande bon invult. U ontvangt dan een uitgebreide brochure van 56 bladzijden, verlicht met 134 illustraties. Wij voegen daarbij een bestelkaart, waarmee u aanvullende dokumentatie kunt aanvragen over de streken die u het meest interesseren en over de vakantieformule die uw voorkeur heeft.

BON voor de brochure

«PRETTIGE VAKANTIE IN DUITSLAND IN 1975»

deze bon opzenden aan:
DUITSE DIENST VOOR TOERISME
Luxemburgstraat, 23 - 1040 Brussel

Naam en voornaam .....

Straat en n° .....

Postnr en woonplaats .....

Ook uw bezoek en uw telefonische aanvragen 02/5127766 worden altijd op prijs gesteld.

24

MAAT-SCHAPPELIJK

Van januari '75 af start BRT 1 met een nieuw programma : Maat-Schappelijk, dat dagelijks uitgezonden wordt van 15 uur tot 16.30 u.

weer uit haar as met méér zendtijd en in het kader van « Maat-Schappelijk ». Woensdag en zaterdag is « Maat-Schappelijk » voorbehouden voor jonge mensen. « Maat-Schappelijk-woensdag » zal aandacht besteden aan jongeren boven de 21 jaar en « Maat-Schappelijk-zaterdag » is weggelegd voor jongeren beneden 21 jaar. Jongeren zelf kunnen meewerken.

DINSDAG : VROUW EN GEZIN

Elke dinsdagnamiddag van 15 tot 16.30 u. is er de uitzending : Maat-Schappelijk, voor vrouw en gezin. Alle thema's die vrouw en gezin kunnen interesseren komen hier aan bod : sociale en economische problemen, medische vragen, financiële aspecten, aktualiteitsberichten en natuurlijk ook de akties rond het Jaar van de vrouw.

Elke dinsdag komt er ook een feuilleton in aan de hand van dr. historicus D. De-weerd : Vrouwen met kruim : een kijkje in het verleden naar de bewegingen en toestanden die de huidige emancipatiebeweging van de vrouw voorafgingen. Een belangrijk bestanddeel van dit programma vormt de muziek. Hiervoor wordt een beroep gedaan op de luisteraars. Het volstaat een gele briefkaart met de nummers die men graag wil horen aan de betrokken dienst te sturen. Wie een of ander onderwerp graag behandeld zou zien kan dat ook opgeven aan — Maat-Schappelijk : dinsdag editie — Kamer ET 70 — Eugène Flageyplein 8 — 1050 Brussel.

WOENSDAG EN ZATERDAG : MAAT-SCHAPPELIJK VOOR JONGE MENSEN

De uitzending « Jonge mensen van deze Tijd » (BRT 1 - elke zaterdag van 18.05 u. tot 18u45) verdwijnt in 1975, maar verrijst

MEE OP INTERVIEW

Voor de min-21-jarigen : als u graag in contact wil komen met mensen die in de actualiteit staan (ministers, acteurs, schrijvers, zangers, vakbondsleiders - bedrijfsdirecteuren, enz.) maar u 'geraakt' er niet bij, dan wil « Maat-Schappelijk » een handje toesteken. U schrijft naar : BRT, Maat-Schappelijk - Kamer ET. 69 - Eugène Flageyplein 18, 1050 Brussel. U geeft op met wie u in contact wil komen, welke vragen u wil stellen - de BRT maakt voor u een afspraak. Het interview dat op die manier ontstaat wordt dan uitgezonden : in de uitzending van zaterdag.

SCHRIJFT U AF EN TOE EEN GEDICHTJE...

...maar krijgt u ze niet gepubliceerd : « Maat-Schappelijk » maakt ze bekend. Er is wel een voorwaarde : het moeten eigentijdse, liefst maatschappelijk-geëngageerde gedichten zijn. De auteurs mogen niet ouder zijn dan 25 jaar. Uit de ingezonden gedichten wordt elke week een keuze gemaakt. De beste gedichten worden uitgezonden in de uitzendingen van woensdag en zaterdag.

SOCIAAL VADE-MECUM VOOR IEDEREEN

II-C/03

DE AANVULLENDE TEGEMOETKOMING VOOR MINDER-VALIEDEN

De gewone tegemoetkoming voor minder-valieden wordt toegekend — zie rubriek II-C/02 — tot de ouderdom van 65 jaar (man) of 60 jaar (vrouw). Nadien wordt deze tegemoetkoming vervangen door de zgn. aanvullende tegemoetkoming. Hierover nu meer details.

Voor welke minder-valieden ?

Zoals de gewone tegemoetkoming, is de aanvullende tegemoetkoming bestemd voor gebrekkigen, verminkten, gebrekkig-geborenen, blinden, doven en stommen met een blijvende arbeidsongeschiktheid van minstens 30%.

De ouderdomsvoorwaarde — zie hoger — wordt verlaagd voor de minder-valiede of zijn echtgenote die vóór deze leeftijd het recht op een rust- of overlevingspensioen kunnen doen gelden.

Toekenningsvoorwaarden

Behalve de voorwaarden waarvan reeds sprake was — leeftijd en minimum-graad blijvende ongeschiktheid — moeten de rechthebbenden op de aanvullende tegemoetkoming aan nog twee bijkomende voorwaarden voldoen :

1. Belg zijn en werkelijk in België verblijven.
2. Geen bestaansmiddelen hebben waarvan het bedrag hoger ligt dan de in de reglementering vastgestelde grenzen.

Van belang is ook te weten dat de minder-valiede die aanspraak maakt op de aanvullende tegemoetkoming, op de daartoe vastgestelde leeftijd van 65

of 60 jaar recht moet hebben op de gewone tegemoetkoming, behalve wanneer de betrokkene reeds vóór deze leeftijd onderworpen was aan de bepalingen betreffende de aanvullende tegemoetkoming. De vroegere bepaling die vereiste dat men reeds drie jaar de gewone tegemoetkoming moest genieten hebben om aanspraak te kunnen maken op de aanvullende tegemoetkoming, is afgeschaft.

Bedrag

Het bedrag van de aanvullende tegemoetkoming is gelijk aan het bedrag van de gewone tegemoetkoming, verminderd met het bedrag van het Belgisch of buitenlands rust- of overlevingspensioen en, in voorkomend geval, met het bedrag van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden dat aan betrokkene wordt toegekend.

Indien het de echtgenoot van de betrokkene minder-valiede is die pensioen of gewaarborgd inkomen geniet, en indien tegelijkertijd de mindervaliede minder dan 65 jaar oud is, wordt slechts een beperkt deel van het pensioen of gewaarborgd inkomen in rekening gebracht.

Voor de gevallen van feitelijke scheiding of scheiding van tafel en bed, bestaan speciale regels.

Aanvraag

Voor het verkrijgen van de aanvullende tegemoetkoming is geen aanvraag vereist. De rechten worden ambtshalve op de gestelde leeftijd onderzocht door de betrokken diensten.

Cw.

DOKUMENTATIE

DONDERDAG : MAAT-SCHAPPELIJK VOOR DE VERBRUIKERS

Elke donderdagnamiddag kan de verbruiker tussen 15u. en 16u30 afstemmen op BRT 1, voor de uitzending Maat-Schappelijk : Konsumptie.

Al wat hem als verbruiker aanbelangt, komt daarin aan bod : informatie over zijn rechten en plichten, enquêtes over verbruikersproblemen, nieuws van de prijzencommissie, raadgevingen voor prijs- en kwaliteitsbewust kopen.

Het programma « Weegschaal » met informatie voor de Konsument op BRT 1 verdwijnt in januari.

De verbruiker kan voortaan afstemmen op « Oogjes open » en dit elke dag - behalve 's zaterdags - van 8u15 tot 10u30. Tijdens de schoolvakanties - als er geen schoolradio is loopt de uitzending tot 11u. Het blijft een programma voor de verbruiker, waarin ook aandacht besteed wordt aan huis, tuin, keuken en sociale problemen. Een belangrijk bestanddeel van dit ochtendprogramma vormt de toeristische informatie. Tussen 10 en 11u. hebben een aantal deskundigen het over allerlei problemen rond de woning. Luisteraars die graag meer informatie willen over een onderwerp kunnen dit aan de betrokken dienst laten weten.

Het hoofdbestanddeel van « Oogjes Open » is de muziek. Ook hier wordt de medewerking van de luisteraar gevraagd. Het volstaat op een gele briefkaart de nummers te noteren die men graag zou horen en ze te richten aan :

« Oogjes Open » - BRT 1 - Kamer ET 70 - Eugène Flageyplein 18 - 1050 Brussel.

04.01.75

Dit was het jaar waarin ik de geweldige schoonheid van Rome zag. En van Venetië en het hele zonnige land van Apenijnen tot Napels. Zonder dat ik nadien naar kunstenaars-traditie moest sterven, tenzij om de verrukking en de prikkelende weemoedigheid langs mijn weg tussen Maas en Tiber en om de Vestaalse-Maagdenschonheid en om het ontzag voor een stad waar men door de eeuwen heen met onbezonnen ijver kultuurverdiepingen heeft gestapeld op de sokkel van de oudheid.

Dit was het jaar waarin ik, eindeloos herhaald, elk schaakspel verloor met mijn kinderen. Het was het kille jaar waarin het meisje L. de januari-kou en haar platonische geliefde — en dat was ik, ik zweer het ! — de rug toekeerde en naar Japan vertrok, alleen, slechts met de roman-illusie van Maria Rosseels' dode non, die maar niet uit de filmlaboratoria weggeraakt. (Maar dit gebeurt wel meer in een land waar men voor het kultureel geluk moet geboren zijn, ofwel Yvan Heylen heten of Lollipop.

In januari zaten wij alsmaar raadselachtig te glimlachen om Leburton en zijn hele autobus ministers, allen geëfend in het vallen en opstaan, tot de reusachtige Ibramco-fopspeen door de Iranen zelf werd weggeborgen, zodat er dus verkiezingen moesten komen, net op tijd voor de tafelspringers die de goede vorm hadden en veel te vroeg voor hen die hun politieke ambitie makro-biotisch voedden en dus nog niet bestand waren tegen de uitputtende strijd van de tafelvrienden. Maar datzelfde januari roept Heusden op. Voor-àl Heusden. Drieëntwintig dode kinderen en wie — staande omheen zo een graf — ervaart nog één teken van rechtvaardigheid in de daden van de wrede speler aan de overkant van dit leven ?

De lente was een kille tijd voor ons lichaam en tien maart was een kille dag voor ons gemoed, want een winstcijfer van zetels maakt de andere verliezen niet goed. Maar onze rangen blijven gesloten, wij moeten vooruit ! Zó zat ik mezelf toe te spreken toen mijn kersverse buurman aanbelde en mij de bomen en de heesters aanduidde die in mijn tuin zouden moeten verdwijnen vóór het zomer werd. Hij had immers een weloverwogen gissing gemaakt hoe groot het stuk zou zijn dat niet verder kon komen dan de gewraakte bomen en dus zijn toekomstige erwten, zijn boontjes en zijn tomaten niet zouden bereiken. Ach, misschien had die man het voorvoeld dat er maar weinig zomerzon zou te garen zijn. Daarom nam hij maatregelen, tijdig en bij voorbaat.

DE EENDERE JAREN

En toen werd het tóch lente. Terwijl ik door het openstaande raam hoorde omroepen dat Giscard d'Estaing de nieuwe Franse president werd, gleed er warme ruiswind door de tuin, behoedzaam en onwennig ; de eerste bloeiende takjes hingen te schommelen en broze poederwolven dreven naar het noorden toe. Ook in mijn kleine vijver was de lente gevaren, onstuimig en roekeloos. Ik dacht : dat is hier geen paaien meer, dat is een corrida onder goudvissen, bastaards en vijver-vreemde rivierfissen, je zou er als goudvis racistisch worden.

Een zomerlang heb ik geen woord van blijheid of pijn gevoeld, geen vers en geen beschouwing, geen enkel woord met menselijke inhoud. Slechts « telefoneren met » en « schrijven aan » en « bezorgen aan » en verder slechts leegte op het papier en leegte in mijn gemoed. — Ja, zó is de vakantie van een leraar vandaag de dag : de rust na het vermoeiende spel van de piccolo ! — Toch ben ik twee keer wél beroerd : op 15 juli viel in de Sahel de eerste regen sinds twee drie jaar en een maand later klonk het woord Luttre als een vloek, achttien treindoden, de eerste van de tragische rij van vierendertig mensen die dit jaar op de sporen moesten sterven. Intussen waren in ons land alle telefoonnummers gewijzigd, zodat ik voortaan wekenlang niets meer vermeldde onder de rubriek « telefoneren met ». De piccolo was nog moe.

Op twee september stonden de deuren, de poorten en de poortjes van de scholen weer wagenwijd open en precies op die dag viel de eerste windhoos schuin uit de lucht, van zuid naar west, draaide mettertijd naar noord en bleef duwen en beuken en bracht honderd regendagen mee, een opdonder die wij niet licht zullen vergeten. Omstreeks die tijd — en misschien om met het weer in immoraliteit te wedijveren ? — ontgroef Verhoye Cyriel Verschaeve en bereikte met zijn geniaal werk dat Vlaanderen vandaag nog slechts uit twee soorten van mensen bestaat : de fascisten en de anti-fascisten. En om te genezen van dit kwaad, gingen wij op 24 november massaal bedevaarten naar Halle, voor iets anders dan daàrvoor kan het niet geweest zijn, want om het dichtgroeien van de schaatwonden van tien maart te vieren, waren wij al eens urenlang in het Gentse Kuipke samengewest.

Zo was dus dit jaar. Het jaar van de nieuwe presidenten, van het voorlopig federalisme met drie, van de feestneuzen en van de bedevaarten die meer en meer gehouden worden om de betogingen van TAK te laten lukken.

Was het een goed jaar ? Was het een slecht jaar ? Was echt Vlaming zijn weerom een beetje Jonathan Livingstone de Zeemeeuw zijn ? Hoe ver ligt de grens van ons kunnen in onze ontvluchttingspoging van de Belgische vuilnisbelt ? Ik weet het niet. Misschien weet U het wel ? In afwachting van uw antwoord zend ik U toch mijn wens : Ik kan U niet verzekeren dat in 1975 voor U, voor mij, voor Vlaanderen al het gedroomde in vervulling kan gaan. Maar ik wens U alvast iets méér dan U er zelf zult van verwachten !

DAGBOEKNOTITIES OVER 1974

DRIE TIJDSCHRIFTEN

ONS ERFDEEL

Het jongste nummer van het tweemaandelijks tijdschrift « Ons Erfdeel » (5/74) schijnt zich te richten tot meer gespecialiseerden in de linguïstiek, in de literaire kritiek, e.d.

« Tweetaligheid binnen het Nederlands » - Sociolinguïstische facetten van het Nederlands in Vlaanderen : dat is de dubbele titel van een indringende wetenschappelijke bijdrage door prof. dr. Guido Geerts. Deze bijdrage is een poging om het probleem van het Nederlands in Vlaanderen op een zakelijk-wetenschappelijke wijze te benaderen i.p.v. te beperkt, te fragmentair, te anekdotisch en te onsistematisch. Zijn besluit : « We moeten ervoor zorgen dat op school — en overal elders — de taal niet als sociale diskriminator gehanteerd wordt. Dat zal des te gemakkelijker zijn naar mate met meer overtuigingskracht aangevoerd wordt dat taalverschillen niet fundamenteel zijn, maar simp-tomatisch ».

George Wildemeersch ontleedt de poëzie van Hugo Claus (die nu ook al vanop afstand kan gelezen worden) in het licht van het debuut van de dichter en meer bepaald de in memoriam-cyklus (de dode geliefde).

Ruud Kraayeveld (Nederland) heeft het over « Literaire communicatie en functies van Literatuur » ; dr. Eric Defoort (Heule) belicht de figuur van de grote Frans-Vlaming Jean Marie Gantois en diens betekenis voor de Vlaamse Beweging in Frankrijk (o.a. ook zijn kontakten met Bretoense, Occitaanse en Elzasser nationalist). Helma Wolf-Catz gaat « Feit en fictie in de (autobiografische) roman » na waarna het eerste deel van het nummer afsluit met « De Nederlandse Commissie voor de Cultuur van de Brusselse Agglomeratie » (Alex Vanneste) en « Bibliografie van het nederlandsstalige boek in vertaling - XXXVI » (E. Van Raan e.a.).

Het tweede deel van het nummer bevat allerlei bijdragen in de « Kulturele kroniek » en « Nederlandse taal- en cultuurpolitiek » (o.m. de kulturele betrekkingen met Indonesië (Gerard Termorshuizen), de resoluties van de Algemene Conferentie der Nederlandse Letteren, enz.

Los nummer : 100 fr., abt. 390 fr. pr 000-0907100-53 van Stichting Ons Erfdeel vzw, Murissonstraat 160, 8530 Rekkem.

TIJDSCHRIFT VOOR DIPLOMATIE

Het is haast niet te geloven en toch is het zo : het « Tijdschrift voor Diplomatie » is reeds aan zijn vierde nummer toe. Velen in Vlaanderen hebben de geboorte van dit op het buitenlands gebeuren ingesteld nederlandsstalig tijdschrift met vreugde begroet en de uitgave ervan als een ander, nieuw teken van volwassenheid of volwassen- worden van ons volk geïnterpreteerd. Maar even velen hebben gevreesd voor de « risikante onderneming ».

Maar goed, Mark Grammens doet ermee voort, het blad geniet reeds reclamesteun en opent net als DN met een rake tekening van Gal (een bijtende spotprent over de gulzigheid der « beschaafden » tegenover de hongerdood van de have-nots).

Ward Ruyslinck komt in « Modellen voor een wereldvrede » tot de konklusie, daarbij de jonge Duitse polemoloog Egbert Jahn citerend, « dat al zijn bestrijding van vooroordelen, inkrimping van wapenring, afspraken over atoomvrije zones, wederzijdse verklaringen dat men niet als eer-

ste geweld zal gebruiken, grensgaranties, UNO-versterking enz. slechts lapmiddelen, het waanzin zou zijn ze af te wijzen zolang er niets beters voor in de plaats kan worden gesteld ».

Verder : « De Schlesinger Doktrine en de bewapeningswedloop tussen Oost en West » door E. Troch ; « Europa, de as Bonn-Parijs » door Mia Doornaert ; « Britse Verkiezingen » door Siderius (die o.a. stelt dat Wilson voor een Skandinavisch maatschappijtype opteert ; en dan een Polemie over Zuid-Afrika tussen VU-senator Wim Jorissen (die een geschakeerder benadering van de apartheid voorstaat) en Jacques De Visscher (van de UCL).

Nummer 4 besluit met een boekbespreking door Mia Doornaert (De Navo-staarders, van Hylke Tromp) en « Informatie en buitenlandse politiek » door Mark Grammens.

TVD verschijnt elf maal per jaar (niet in augustus). Los nr. 65 fr. Abt. 650 fr. Pr 000-0015691-74 van De Nieuwe Pers, met vermelding « Tijdschrift voor Diplomatie ». Losse nrs zijn alleen bij de uitgever te bekomen, Zolalaan 31, 1030 Brussel. Redaktie. Mark Grammens.

KONTINENT 1

Onder deze titel is bij het Ullstein Verlag de duitstalige versie verschenen van « Kontinent » dat in feite de stem wil zijn van de nieuwe Russische emigratie in het Westen. De Russische uitgave verscheen te Londen. Het is de bedoeling ook engels- en franstalige uitgaven te verzekereren, wat gezien de naam en de faam van diverse medewerkers zeer begrijpelijk is. Niet alleen werken wereldberoemde Russische emigranten als Soljenitsjijn, Sinjavski, Kor-nilow, Piatigorski, of de Tsjechische ballingen Ludek Pachman, Ota Filip of nog de wereldbekende door het Vaticaan verloochende prins-primaat van Hongarije kardinaal Mindszenty eraan mede, maar vooraanstaande figuren uit het Westen staan op de lijst van de medewerkers zoals bvb Eugène Ionesco of Carl Gustav Ströhm

(die een uitvoerig gesprek weergeeft met de bekende Zuidslavische kontestant Milovan Djilas). Vergeten we vooral niet het « Geleitwort » door de wereldbekende Russische geleerde Andrej Sacharov, die nog steeds in de Sovjet-Unie leeft en werkt, doch er als onverschrokken verdediger van de meningsvrijheid binnen het kader van de Sovjet-staat alle lasten van draagt, wat hem niet belet bij tijd en wijle de stem tot protest te verheffen, nu ook in het nieuwe literair-maatschappijkritische tijdschrift « Kontinent ».

Het eerste nummer is eigenlijk een lijvige pocket van niet minder dan 260 blz. Soljenitsjijn schrijft o.a. in zijn voorwoord volgende behartenswaardige bedenkingen : « Veertig jaar geleden zou het ondenkbaar geweest zijn dat Russische, Poolse, Hongaarse, Tsjechische, Roemeense, Duitse, Litauwse schrijvers dezelfde ervaringen opdeden, dezelfde bittere konklusies zouden trekken en het zelfde voor de toekomst zouden nastreven. Vandaag heeft zich dit wonder, waarvoor we een dure prijs betaalden, voltrokken. De Oost-europese intelligentsia spreekt dezelfde taal, deze van het weten en van het lijden. We zullen « Kontinent » ons vertrouwen schenken wanneer het dit tijdschrift gelukt, de stem van Oost-Europa indringend gehoor te schenken. Wee West-Europa wanneer zijn oren doof blijven ».

Een niet mis te verstane waarschuwing in een orgaan dat door sommigen ten onrechte als rechts — om niet erger te zeggen — wordt versleten, doch waar integendeel sociaal bewogen schrijvers en denkers hun ontgoocheling uitspreken over het vrijheid verstikkende regime, dat thans gans Oost-Europa kenmerkt. Bepaald boeiend zijn de bijdragen van bvb Ludek Pachman over de Praagse lente, van Ota Filip « tussen getto en emigratie », het relaas van kardinaal Mindszenty over « de metafysische situatie in het hedendaagse Rusland », enz. De neiging is groot nog uitvoeriger op deze merkwaardige uitgave in te gaan, doch we moeten ons beperken. En verwijzen naar de uitgever voor België, de Internationale Pers, Karel Govaertsstr. 56-58, 2100 Deurne-Antwerpen, waar het tijdschrift kan bekomen worden tegen betaling van 270 fr. Ten zeerste aanbevolen.

KARDINAAL MERCIER EN DE VLAAMSE BEWEGING

Dr. Robrecht Boudens heeft een degelijke studie geschreven over Kardinaal Mercier en de V.B. De jongere generatie zal dit onderwerp wellicht niet veel zeggen, bij de ouderen zal het des te meer herinneringen oproepen... Dr. Boudens is geen beginnening maar een geschoold en ervaren historicus die zijn onderwerp grondig bestudeerd heeft. De grote verdienste van dit boek is ongetwijfeld dat het geschreven werd aan de hand van een rijk bronnen-materiaal. De auteur heeft zich geen moeite gespaard, hij heeft een uitgebreid onderzoek ingesteld waarbij hij het voordeel gehad heeft zowel de archieven van het aartsbisdom Mechelen, van het Koninklijk Paleis, van het ministerie van Buitenlandse Zaken als van wijlen Frans Van Cauwelaert, van de Wilhelmstrasse e.a. te kunnen raadplegen.

De oogst is rijk en het resultaat is de publikatie van een aantal uiterst interessante tijdsdocumenten, meestendeels tot nu toe onbekend gebleven.

De jongste tijd werd van bepaalde zijde bv. in twijfel getrokken en betwist dat het Belgisch leger aan de IJzer tijdens de eerste wereldoorlog uit 80 % Vlaamse soldaten bestond.

Welnu de auteur publiceert een verslag aan kardinaal Mercier van mgr. Marinis, de hoofdaalmoezener van het leger, opgesteld tijdens de oorlog, waarin deze uitdrukkelijk de verhouding van 80 % bevestigt. Dit is een getuigenis van eerste orde, van een man die het weten kon, een onaanvechtbaar getuigenis. Zo vinden wij nog tal van andere gegevens die belangrijk zijn voor de geschiedenis van deze periode, o.m. in verband met de hatelijke houding van de Franstalige pers tegenover de Vlamingen en de geest in het leger, voornml. bij de hogere legerleiding.

Het is zonder meer duidelijk dat deze studie slechts kan bevestigen en staven hetgeen reeds lang geweten was: het volkomen onbegrip van de Waal Mercier voor de Vlaamse kwestie, zijn anti-Vlaamse houding, de vermenging van godsdienst en politiek in hoofde van iemand die vooral aan politiek deed, zijn onbesuisd en autoritair optreden (tot ongevoegen dikwijls van het Vatikaan), het misbruik dat hij maakt van zijn geestelijk en episkopaal gezag in politieke aangelegenheden.

De auteur poogt een zo genuanceerd en objectief mogelijk beeld te schetsen.

In sommige opzichten is de beknopt gehouden levensbeschrijving van kardinaal Mercier van de hand van mgr. Simon heel wat scherper. Wijlen prof. A. Simon was een groot historicus, daarbij een Waal die zich niet geremd voelde (zoals vele Vlamingen) in het formuleren van zijn oordeel en zijn bedenkingen. Hij stond zeer kritisch tegenover de figuur Mercier en zijn oordeel viel erg negatief uit, ook en vooral op andere gebieden dan dit van de verhouding Mercier - Vlaamse kwestie. Hij laat er geen twijfel over bestaan dat Mercier een fanatiek Belgisch nationalist was, die het Belgisch unitarisme en de Belgische staatsideologie verheven had tot een dogma, waarin de gelovigen moesten geloven op straf van doodzonde! (Prof. A. Simon, « Le Cardinal Mercier », 1960, Collection Notre Passé).

Alhoewel er reeds ten tijde van Mercier een paar bisschoppen waren die dan toch gematigder waren en klaarder zagen, is de houding van het Belgisch episkopaat, ook na de dood van Mercier, steeds ontgoochelend geweest voor de vlaamsgezinden en dit tot en met het bisschoppelijk mandement over Leuven!

In dit boek wordt de figuur van wijlen Frans Van Cauwelaert veel

eer aangedaan. Hij wordt min of meer gezien als de tegenspeler van Mercier. Daarbij worden een paar minder fraaie episodes uit de loopbaan van Van Cauwelaert in de schaduw gelaten. Er is in de eerste plaats zijn optreden op de vergadering van 8 oktober 1906 te Antwerpen, door de Nederduitschen Bond samengeropen, om stelling te nemen t.o.v. de beruchte bisschoppelijke onderrichtingen van 1906 waarin o.m. het Nederlands onverschit verklaard werd voor unversitair onderwijs. Zij veroorzaakten bij de vlaamsgezinden een grote verontwaardiging. Op deze vergadering werd de verdediging van de bisschoppen opgenomen door de priesters Muyltermans en Walgrave en... door Frans Van Cauwelaert, tot verbijstering van de meeste aanwezigen!

Boudens schrijft hierover dat hij de tekst van deze toespraak niet teruggevonden heeft. Hij vervolgt: « Zijn woorden moeten, in tegenstelling met die van de andere sprekers, in deze zin verstaan worden, dat het ijveren voor Coremans wetsvoorstel voorlopig zou worden stopgezet, zoals ook blijkt uit de woorden van Muyltermans en Alois Walgrave ». De auteur poogt dan een uitleg te geven voor de houding van Van Cauwelaert. Wijlen dr. Jozef Goossenaerts vertelde evenwel dat V.C., geïnterpelleerd door sommige van zijn vrienden over zijn onbegrijpelijke houding, zou geantwoord hebben: « Ik moet toch ook aan mijn toekomst denken ».

Inderdaad rekende hij toen nog op de steun van Mercier voor een professoraat, steun die hem in 1909 echter geweigerd werd tot zijn grote ontgoocheling (blz. 69). Volgens het procédé, toegepast door prof. Wils t.a.v. de activisten zou men hier ook denigrerende beschouwingen kunnen aan vastknopen over plaatsjesjagerij. Enig voorbehoud in verband met de rol door V.C., gespeeld tijdens de eerste wereldoorlog, toen hij poogde de vlaamsgezinden en de leiders van de Frontbeweging te paaien door een voorstelling te geven van zijn invloed op de regering en van de hem zgz. gedane toezeggingen die niet helemaal waarheidsgetrouw was.

Hetgeen hem door zijn vriend dr. Van de Perre bitter verweten werd. Dit wordt in dit boek toch wel verzwegen.

Mercier was wel een typisch, maar geen uitzonderlijk geval. Koning Albert en de meeste Belgische gezagdragers dachten er niet anders over dan hij. Ook na zijn overlijden in 1926 kwam er weinig verandering in de zienswijze van zijn opvolger, mgr. Van Roey, die niet naliet op zijn beurt het Vlaams-nationalisme en ieder streven naar een hervorming van de unitaire staat te veroordelen, samen met de andere bisschoppen.

Het cynisme waarmee overigens Van Roey benoemd werd tot opvolger van Mercier is onthutsend. Terwijl de naieve vlaamsgezinden zich verheugden omdat er een Vlaming benoemd werd, verklaarde kardinaal Gasparri te Rome aan de Belgische ambassadeur: « Un évêque flamand pour contenir les excès du flammantisme, n'est-ce pas la meilleure des combinaisons? » (Is een Vlaamse bisschop, om tegen de excessen van het flammantisme in te gaan, niet de beste combinatie?).

Het Vatikaan heeft blijkbaar, eenzijdig en vals voorgelicht, nooit begrip opgebracht voor de Vlaamse Beweging.

De lektuur van dit boek is in vele opzichten revelerend en aan te bevelen.

Het werd uitgegeven door het Davidfonds.

F. Van der Elst.

AANBEVOLEN

ZIEKENFONDS BRABANTIA

Voor de Vlamingen in Brussel
en Vlaams Brabant

BRANDBESCHERMING
met aangepast materiaal van een
bedrijf met ervaring :
pvba ALBAG
Ninoofse Steenweg 515
1711 ITERBEEK - Tel. 02/21.19.09

Dames en heren, in uw belang
wendt U voor uw
SCHILDER-BEHANGWERKEN en
VLOERBEKLEDINGEN
tot mannen van 't vak
ADOLF CLAES
EN ZON ANDRE
Kerkweg 8, 1760 Roosdaal-Strijtem
Tel. (054)33.37.56

Kwekerijen - Tuincentrum
J.V.H.
Dendermondsesteenweg 120
9208 Schellebelle - T. 091/79.31.70
Geselekteerde planten voor
particuliere verkoop
— OPEN 'S ZATERDAGS —
Kleurenkatalogo op aanvraag

MACONFECT - KLEDING
Opperstraat 37 — **LIEDEKERKE**
Tel. (053)662.19
MAATWERK en zeer grote keus
kleding « KLAAR OM DRAGEN »
Aanbouwkeukens
HELEMAAL naar maat.
Apart en per klant gemaakt.
Niet duurder dan seriefabrikatie
en zelfs beter !

Prijzbestek en studio zijn gratis.
Keukenbedrijf R. ROSSEY
Kokstraat 53 - 8450 Nieuwpoort
Tel. (058)235.81

VERVOER - VERHUIZINGEN
Laadruimte van 30 tot 50 m³
VECOVEN Jozef
Haneveldlaan 47
1850 Grimbergen
Tel. (02)268.14.02

Brouwerij MOORTGAT

BREENDONK

tel. (031)86.71.21
voor AL Uw bieren
en Limonades

Bijhuizen : Cogels Osylei 73
2600 Berchem-Antwerpen
Tel. (031)36.10.11
Deheegher Jan
Ledeganckstraat 19
Gent
Tel. (09)22.45.62

DE OUDE KRING
Café - VU-lokaal
Dorpsplein, Heusden-Limburg
FEESTZALEN-SALONS
DE LANDSKNECHT
Aannemer van alle feesten.
Ook verhuur van tafelgerief.
Schilderstraat 33, 2000 Antwerpen
(031/37.45.72-19.30.29)

Schoonheidsinstituut - Parfumerie
ESTHETICA

Dambruggestr. 55
2000 Antwerpen - Tel. 33.72.99
Turnhoutsebaan 107
2100 Deurne - Tel. 24.80.80

KARAVANS
Verkoop - verhuur - stalling
KARAVANCENTRA ANTWERPEN
Tel. (031)21.98.15
Frans Beirenslaan 278, BORSBEEK

LIERSE VLOERHANDEL
Lisperstraat 49 — **LIER**
Tel. (051)80.14.71
Specialiteit :
VAST TAPIJT — OPEN HAARDEN

Vlamingen,
vraag **GRATIS**
advies voor uw
hypotheek-leningen
(1e en 2e r.)
en uw bouwgrondkredieten
aan de

HYPOTHEEKMAATSCHAPPIJ
UNITAS n.v.

Kortrijkse Steenweg 304
9000 GENT - Tel. 09/22.88.33
van 9 tot 18 u. ('s zat. geslot.)
Agenten en makelaars
neem contact met ons

BOEKHANDEL TIJL

Leuvensestraat 58,
1800 VILVOORDE
TEL. (02)51.03.86
Alle grote uitgaven
en ook... alle kleine.

DIRK MARTENS

NINOVE

AALST

P.V.B.A.

Beverstraat 24-26
Tel. (054)331.05

Lange Zoutstr. 30, 29-33, 36-38
Tel. (053)240.60

KINDERARTIKELN : plooi- en wandelwagens - bedjes en
wiegen - stoelen en looprekken - schommels - kamerversie-
ringen - wastafels en waskussens - kinderkleding.
SPORTARTIKELN : allerlei - turnkledij - ruitervoorstukken -
ping-pongtafels - badkleding en alle toebehooren - rol- en
ijschaatsen - kampingartikelen - turngerei.

SPEELGOED : uitgebreide keus in merkartikelen : autobanen -
elektr. treinen der beste merken - auto's - go-carts - traktoren -
poppen - poppenwagens en -wieggjes - burelen - lessenaars -
borden - fietsjes - alle gezelschapsspellen - alle soorten me-
kanieken - schooltassen - borden - tuinmeubelen - tuin-
schommels.

— ZEER VOORDELIGE PRIJZEN —

EEN JUWEL MET STANDING
KIES JE BEST BIJ

VERELST & DUCKAERT

JUWELIERS - HORLOGEMAKERS
GEDIPL. EDELSTEENKUNDIGE

LONGINES - PONTIAC - VERDAL

MEIR 2 (HOEK WIEGSTRAT)
2000 ANTWERPEN - TEL.: 33 46 31

Groepen en maatschappijen allerhande !!!

Speciaal voor U bedacht

IEDER DORTMUNDER THIER BRAU HOF

Kan U op ieder ogenblik van de dag van het
jaar middag- en avondmalen aanbieden
INTERESSANT

Avondmaal op vrijdag, zaterdag of zondag-
avond in een gezellige sfeer.

Nadien krijgt U gratis gedurende 5 uur
een der beste Oberbayern-orkesten

Middag- en avondmaal in groep : gezellig fijn, goed en goed-
koop. De grote specialiteiten zijn : Ajuinsoep - Hongaarse
goelasi - Eisbein mit Sauerkraut - Kip aan het spit -
Krachtleeschotel beter dan in Duitsland.

LEUVEN : Tervuursevest 60. Tel. 016/22.86.72 - 1500 zitpl.
ANTWERPEN : Groenpl. 33. T. 031/31.20.37 - mooiste zaal van
de stad

LEUVEN (Bierkelder) : Oude Markt 11. Tel. 016/22.68.69 -
mooiste kelder van Europa.

BRUSSEL : Nieuwbrugstr. 28. Tel. 02/21.87.89- mooiste van
Brussel

AALST (Klaren) : Autoweg. Tel. 053/21.28.53 - 1.000 pl.
HULSTE (Kortrijk) : Brugsestwg. 1. T. 056/71.15.36 - 2.400 pl.

KONTICH : Kon. Astridlaan 87 - Tel. 031/57.30.32

TORHOUT : Stwg Torhout-Lichterv. 2.000 pl. T. 051/72.28.22

DRONGEN : Autoweg Brussel-Oostende - Tel. 091/26.74.32

SINT-TRUIDEN : Spaansebrugstraat - Tel. 011/67.36.30

KESSENICH : Venlo Steenweg - Tel. 011/56.53.40

KNOCKE : Stwg Knocke-Maldegem-Moerbeke. T. 050/50.02.96

BERINGEN : Grote Markt 17 - Tel. 011/43.20.51

OOSTENDE : Oude luchthaven Middelkerke - T. 059/30.20.86

Wij zoeken dringend : als medewerkers : Ernstige families
waarvan de man of de vrouw de keuken kan leiden — Vast
loon - Kost en inwoon gratis - In regel met de sociale wet -
Liefst mensen van 't vak.

Schriftelijk aanbieden bij : ABTS : Tiensestwg 128, Korbek-Lo
SINT-PIETERS-LEEUV. Tel. 02/376.18.72.

**ADVERTEERT
IN « WIJ »**

10% vr. V.U. leden

KOSTUUMS - VESTONS - BROEKEN - PARDESSUS
OOK NAAR MAAT
RICO-KLEDING VERMEESCH
Steenhouwersvest, 52 Antwerpen Tel. 03.31.35.83

NATIONALE LOTERIJ

1ste TRANCHE

Driekoningentranche

HOGE LOTEN :

1 x twaalf miljoen

5 x één miljoen

3 x een half miljoen

Trekking op 8 januari

HET BIJLET : 230 fr.
HET TIENDE : 25 fr.

Voortaan elke woensdag trekking

V ERENIGING V LAAMSE Z IEKENFONDSEN

U als Vlaming... sluit zeker aan bij het
VLAAMS ZIEKENFONDS van uw **STREEK**

Provincie Antwerpen :
RUPELSTREEK - KLEIN-BRABANT : ONDERLING ZIEKENF. RUPELSTREEK en KLEIN-BRABANT
Kraanweg 21, 2680 Bornem Tel. (03)89.16.19

Provincie Brabant :
ARR. LEUVEN - gewest TIENEN : CENTRALE MUTUALITEIT VAN BRABANT EN LIMBURG
Leuvensesteenweg 43, 3300 Tel. (016)834.35

Provincie Oost-Vlaanderen :
ARR. AALST : ZIEKENFONDS PRIESTER DAENS
Hopmarkt 36, 9300 Aalst Tel. (053)745.53

ARR. GENT en DENDERMONDE : ZIEKENFONDS FLANDRIA
Keizer Karelstraat 101, 9000 Gent Tel. (09)23.52.27

ARR. EEKLO en KANAALZONE : ZIEKENFONDS FLANDRIA-MEETJESLAND
Gravin Johannaalaa 8, 9900 Eeklo Tel. (09)77.23.51

ARR. OUDENAARDE : ZIEKENFONDS VLAAMSE ARDENNEN
Fortstraat 34, 9700 Oudenaarde Tel. (055)331.15

ARR. ST.-NIKLAAS : VLAAMSE MUTUALITEIT WAASLAND
Vrasenestraat 14, 2750 Beveren-Waas Tel. (03)75.66.66

Provincie West-Vlaanderen :
ARR. KORTRIJK-IEPER : ZIEKENFONDS WEST-FLANDRIA
8500 Kortrijk Tel. (056)22.56.98

ARR. OOSTENDE - VEURNE - DIKSMUIDE : ZIEKENFONDS DE WEST
Veldstraat 170, 8450 Nieuwpoort Tel. (058)237.15

ARR. ROESELARE-TIELT en BRUGGE : ZIEKENFONDS WEST-FLANDRIA
Westlaan 145, 8800 Roeselare Tel. (051)202.08

V.V.Z-secrétariaat : Veldstraat 170 - 8500 Kortrijk - Tel. (056)22.56.98

INFLATIE ? houd uw geld VAST! maar dan MUURVAST!

beleg uw geld in onroerende kwaliteit

Bouwen te duur ? geen financiering ?

DANK ZIJ DE GRATIS VOORSTUDIE VOOR DE KLANT

1. Een verzekering tegen opslag
2. Een verzekerde en voordelige financiering en kostprijs !
3. Opwaardering van uw geld zonder risico !
4. Een kwaliteitswoning volgens uw ideeën en uw budget !

EEN AFSPRAAKJE VERPLICHT U TOT NIETS EN BIEDT U ONGEVEER ALLES WAT U ZIEN EN HOREN WIL. — GRATIS FINANCIËEL EN FISKAAL ADVIES. DE VEILIGE WEG NAAR WAT U ZOU MOETEN WETEN.

INFORMATIECENTRA

ANTWERPEN
031/31.78.20

GENT
091/25.19.23

GENK
011/35.44.42

LEUVEN
016/23.37.35

**GRONDEN
OUD - EN NIEUWBOUW
600 ARBEIDERS...
1001 MOGELIJKHEDEN
ALGEMEEN BOUWBEDRIJF
KUNNEN_{NV}**

In Kamer en Senaat werd de « wet tot behoud van de verscheidenheid in de opiniedagbladers » op een draffe afgehandeld en door de meerderheidspartijen plus de socialisten goedgekeurd. De dagbladen die afhangen van de traditionele partijen of die er banden mee hebben krijgen daardoor onmiddellijk zo'n driehonderd miljoen om onder elkaar te verdelen.

De opinieweekbladen krijgen geen frank. De kamerleden en senatoren van de Volksunie hebben deze flagrante diskriminatie scherp aangeklaagd, maar daar stoorde de meerderheid zich niet aan, ook al had ze de mond vol over « onze democratie » en zo.

Het is trouwens niet enkel de Volksunie die geen goed woord heeft voor dit zogenaamd « voorlopige » wetsontwerp. (Wij kunnen het voortaan ook hebben over de regering van Leo de Voorlopige I). In perskringen kijkt men eveneens nogal sceptisch tegen deze wet aan. A. Vanhaverbeke verwoordde het aldus in « De Nieuwe Gids » : « Ernstige bezwaren werden tegen de vooropgestelde regeling zowel in de Senaat als vroeger in de Kamer ingebracht. Beantwoordt de nieuwe wet wel aan zijn titel « wet tot behoud van de verscheidenheid in de opiniedagbladers ? ». Een criterium om uit te maken of een krant tot de eigenlijke opiniepers behoort, is vooralsnog niet voorhanden. Te verwachten is dan ook dat de hele dagbladers van gewone informatie van steun zal genieten met daarenboven het gevolg dat men ook weinig onderscheid zal maken tussen welvarende persgroepen (die over een ruime publiciteit beschikken) en die groepen die in nood verkeren. Nogmaals, dit ware slechts te vermijden geweest door een grondige aanpak van de kwestie door langere beraadslagingen en breder advies.

Een tweede ernstig bezwaar behelst de willekeurige diskriminatie die hier werd doorgevoerd. Wie, zoals de huidige wetgever, het aksent legt op de noodzakelijke vrijwaring van de verscheidenheid van de opinies, als grondslag voor een volwaardige democratie, weet dat zijn belangstelling verder moet gaan dan voor de dagbladers.

Ook dat werd onderstreept in het jongste Senaatsdebat, o.m. door de woordvoerders van de Volksunie die er terecht op wezen dat een partij als de hunne, die zich toch in een ruime aanhang mag verheugen, van steun zal worden uitgesloten, daar zij slechts over een weekblad beschikt om haar getrouwen en de openbare opinie in het algemeen toe te spreken ».

In het Senaatsdebat toonde VU-senator Jorissen aan dat de Vlaams-nationale opinie niet enkel heeft af te rekenen met de diskriminatie van het weekblad « Wij », maar dat de regering de uiting van deze opinie door middel van lokale en gewestelijke blaadjes wil verhinderen.

Uit zijn indringende tussenkomst halen wij een aantal uittreksels aan. Het waren nagels met koppen die hij sloeg.

DE WERKELIJKE OPINIEPERS WORDT GEWURGD

EEN HOLD-UP

We hebben tijdens de bespreking in de speciale commissie het beschamend deuntje gehoord dat, vermits het ontwerp dringend was en voor nieuwjaar er door moest, het niet meer mocht worden gewijzigd in de Senaat. Het oorspronkelijk wetsontwerp dateert echter van 30 november 1973, dus al meer dan een jaar geleden... Het werd pas opnieuw ingediend op 28 november 1974. Men kan dus de vraag stellen waarom dit zo laat diende te gebeuren als er zo een haast was om het geld uit te delen en op te strijken. Heel dit ongewoon en overijld gedoe heeft niets te maken met ernstig parlementair werk. Het wekt eerder de indruk van een hold-up. Want het gaat ook om geld : 300 miljoen, herleid tot 285 miljoen omdat 15 miljoen al verdeeld werd in de vorm van reclame (Mercatorkampanje). Men diende alleen een mooie verpakking te vinden voor het uitdelen van dit geschenk aan de vrienden. Men heeft die mooie verpakking gevonden. Men pakt uit met « de bescherming van de vrije opinie ». Men bedoelde vaag de politieke opinie doch ook dat werd niet duidelijk gezegd. Is het dat ?

Geldt het nu de bescherming van deze politieke opinie ?

Neen ! Want aan onze opiniepers, de Vlaams-nationale, wenst men niets te geven. Men heeft het kluchtig voorwendsel gevonden dat de weekbladen de steun weigerden. In elk geval weten we dat men weekbladen die werkelijk een uitgesproken politieke opinie vertegenwoordigen, die anders is dan die van de kranten, niets heeft gevraagd. Ons weekblad « Wij » vertegenwoordigt 18% van de politieke opinie in Vlaanderen. Wat niet veel kranten kunnen zeggen.

Geldt het ontwerp nu alleen de opiniedagbladers ?

Helemaal niet. Alle kranten worden zonder meer geacht een opinie te vertegenwoordigen. Zo men niet de politieke opinie bedoelt zal dit wel juist zijn. Zo men echter wel de politieke opinie bedoelt dan vraagt men zich af in hoeverre politiek neutrale kranten een politieke opinie voorstaan. Er zijn zelfs kranten die zich bitter weinig aan politiek gelegen laten. Kortom dat begrip « opiniepers » is er met de haren bijgesleurd om de gewone man te kunnen misleiden met een mooie principiële verpakking. Zoals zo vaak echter spreekt men over beginselen, maar denkt men aan geld.

DE VRIJE OPINIEPERS MOET HET GELAG BETALEN

Elke partijpolitieke groep heeft haar eigen methode om haar ideeën te verspreiden.

De traditionele partijen doen dit hoofdzakelijk via kranten, die ofwel rechtstreeks van de partij afhangen, zoals die van de BSP, ofwel onrechtstreeks zoals die van de CVP en van de PVV. Andere partijen die op geen krant kunnen rekenen, propaganderen hun ideeën op een andere wijze. Zo doet de Volksunie dit via een weekblad en via tal van streekbladen, gewoonlijk maandbladen die vaak huis-aan-huis worden besteld.

In plaats van deze vrije opiniepers te beschermen heeft men er integendeel een regelrechte aanval op gedaan. In plaats van geld te krijgen wordt hen geld afgeperst.

Waar men in 1972 nog 20 centimes betaalde voor huis-aan-huis bestelling, werd dit 75 centimes in 1973 en wordt het één frank in 1974.

Hier vermoordt men dus een gedeelte van de vrije opiniepers of probeert men ze geld af te zetten dat dan met de andere hand gegeven wordt aan de dagbladers die de traditionele partijen steunen.

De regerings slogan van de bescherming van de vrije opinie is dus de zuiverste huichelarij.

Men maakt het de ene partij haast onmogelijk haar opiniepers in het leven te houden door de tarieven er op te verviervoudigen zodat men ze rechtstreeks naar het leven staat. Maar aan de andere kant steunt men met een paar honderd miljoen per jaar de kranten die de strekking van de andere partijen vertegenwoordigen. Kortom, vrij eenvoudig voorgesteld, geeft men het vijf maal grotere bedrag dat men via posttarieven binnen krijgt van de ene partij rechtstreeks aan de andere.

Een zonderlinge wijze om alle opinies vrij tot uiting te laten komen.

HET GELD IS VOOR DE VRIENDJES

Men zorgt ervoor dat de VU-pers er overal netjes buiten valt.

Want voor die huis-aan-huis bestellingen zijn de tarieven niet voor iedereen verhoogd. Een Koninklijk Besluit van december 1973 maakt uitzondering voor de periodieke bladen die filosofisch van strekking zijn.

Wat wordt daarmee bedoeld ?

Doodeenvoudig de parochiebladen.

Die mogen het tarief van 1973 behouden.

Ook hier worden onze periodieken uitgesloten, tenzij we zouden bereid zijn een Vlaams-nationaal parochieblad uit te geven.

Als de regering geld verdeelt of gunstmaatregelen treft gaat ze altijd diskriminatoir te werk.

Zo ook bij de toelagen aan de vakbonden van overheidsdiensten waar een paar weken geleden beslist werd aan drie vakbonden toelagen te verlenen : de christelijke, de socialistische en de liberale. Zij kregen samen 50 miljoen. Daar werd het Kartel van Onafhankelijke Sindikaten uitgesloten. Dat kreeg niets.

Met het ontwerp dat we thans bespreken is het hetzelfde liedje.

De politieke vrienden worden bedeed, de tegenstanders uitgesloten. Er moet een underdog blijven.

Rechtvaardig en democratisch kan men klaarblijkelijk nooit zijn.

De vraag wordt gesteld en dient te worden gesteld naar de gevolgen van de betoelaging van de kranten.

In hoeverre zullen die toelagen de vrije opinie beïnvloeden ?

Zullen de kranten die wel een strekking hebben doch nog een zekere vrijheid tegenover de partijen aan de dag leggen niet meer gebonden geraken ? Het gevaar is helemaal niet denkbeeldig. De regering kan altijd de betoelagingsnormen wijzigen in die zin dat ze bepaalde kranten financieel zal kunnen treffen. Het is dan ook waarschijnlijk dat de kranten daarmee rekening zullen houden en dat hun betrekkelijke onafhankelijkheid nog zal afnemen.

Zo zullen we het uiteindelijk beleven dat dit ontwerp net zal vernietigen wat het heet voor te staan : de vrije opiniedagbladers.